

NA VAI HÒK TRO
Phân Học Sinh

LAM MÔI
Lớp Một

EH MOHRIAM TODRÓANG ÔI KA LÉM

Em Tập Tính Tốt Cho Các Sắc-Tộc

KHU TÙM HÔNGÈ KJ HNÈ: KHU MÔNGÈ IN HLÀ MØ-ÉA

Trung-Tâm Học-Liệu
Bộ Giao-Dục Xuất-Bản
1971

SEOANG
1ST GRADE ETHICS TEXT.

Sedang
language

EH MOHRIAM TODRÓANG ÔI KA LÉM - Lam Môi
Em Tập Tính Tốt Cho Các Sắc-Tộc (Lớp Một)

372.959
sed 2

INA VAI HOK TRO
 Phân Học Sinh (tiếng Sedang)
 Tỉnh: Kontum

First grade student's writing text

EH MÖHRIAM TODRÓANG ÓI KA LÉM
 Em Tập Tính Tốt Cho Các Sắc-Tộc

MFN 9932

Kenneth D. Smith

Hanoi

LAM MÔI
 Lớp Một

KHU TÚM MÖNGÈ KI HNÊ: KHU MÖNGÈ IN HLÁ MÖ-ÉA

Trung-Tâm Học-Liệu
 Bộ Giao-Dục Xuất-Bản

Lần thứ nhất, 1971: 4,000 cuộn

Án-hành trong khuôn-khổ chương-trình
hợp-tác giữa

Bộ Giáo-Dục
Bộ Phát-Triển Sắc-Tộc
Viện Chuyên-Khảo Ngữ-Học
Cơ-Quan Phát-Triển Quốc-Tế Hoa-Kỳ
tại Việt-Nam

LỜI TỰA

Cuốn sách này đã soạn dựa theo cách trình-bày và nội-dung của cuốn Đức-Dục bằng tiếng Việt do Bộ Giáo-Dục xuất-bản.

Một vài sửa đổi nhỏ đã được thực-hiện trong các bài học để những tài-liệu được thích-hợp với văn-hóa của các sắc dân thiểu số.

Khi soạn cuốn sách này chúng tôi già định rằng các học sinh đã biết đọc và viết tiếng mẹ đẻ.

Mặc dầu học sinh không bị bắt buộc phải đọc tiếng Việt trong cuốn Đức-Dục lớp một, chúng tôi đã viết các bài học bằng hai thứ tiếng, để giáo viên có thể đọc các bài tiếng Việt cho học sinh nghe. Bằng cách này, học sinh sẽ được thực hành thêm về chữ Việt đang học trong lớp nói Việt ngữ.

VÀI LỜI NÓI ĐẦU

Những sách giáo khoa song ngữ ở bậc tiểu học
được soạn thảo trong chương trình của Bộ Giáo-Dục
dành riêng cho các trường Sắc tộc.

Mục đích của những sách này là để bổ túc việc
dạy tiếng sắc tộc ở lớp Võ Lòng, đồng thời để
chuyển sang việc học quốc ngữ tại các lớp trên ở
bậc tiểu học. Những sách này còn giúp ích cho học
sinh học hỏi một cách hiệu quả hơn.

Đề tài trong sách được dịch theo đề tài trong
chương trình tiếng Việt, nhưng những hình vẽ đã
được vẽ lại và những bài giảng cũng được thay đổi
để phù hợp với phong tục tập quán của đồng bào
Sắc tộc.

Ở lớp Một (lớp Năm cũ) học sinh sẽ đọc bài
bằng tiếng mẹ đẻ rồi giáo viên sẽ đọc bằng tiếng
Việt cho chúng nghe. Ở lớp Hai, học sinh sẽ bắt
đầu tập đọc bằng tiếng Việt rồi dần dần chúng có
thể đọc những bài ấy một mình.

Trương Văn Đức

Giám-Đốc Nha Tiểu-Học
và GDCD

Saigon - 1971

TÔDRÓANG I

Eh Mohriam Tôdróang Lém

1.	Tang préi Tan	18
2.	Xea hōnēng	20
3.	Bau xeh	22
4.	Sui xeh	24
5.	Xap xeh hman eō, trua yep	26
6.	Hôdôu chôu, kômung, pôkhom, rôlek 'bâng hman eō	28
7.	Hôdra ta hlá mō-éa i lém	30
8.	'Bái tòba neō	32
9.	Tôpui hópa	34
10.	Pro tôdráng	36
11.	Tôpui tôdráng	38
12.	Ái tôdróang súa me chiang mo cha	40
13.	Hlá mō-éa hôdra i lém	42
14.	'Bái tòba neō	44

TÔDRÓANG II

'Na Tôdróang Tung Hngei Rôpóng

15.	Pa pei chéang	48
16.	Nôu pei chéang	50
17.	Vé ngán kúan	52
18.	Tan ta mo	54
19.	Hnê kúan	56
20.	Pa 'mai ti bro hngei	58

21.	'Bái tōba neō	60
22.	Pro tro kô túan ja poa	62
23.	Ngúan nôu pa	64
24.	Ái phep 'báng nôu pa	66
25.	Tōpui lém 'báng ngoh préi na	68
26.	Véang nôu pa	70
27.	Véang pa toh kĕ tung kōdrum	72
28.	Ngán vĕ o tōxín	74
29.	'Bái tōba neō	76

TÔDRÓANG III

'Na Tôdróang Lém Tung Hngei Trung

30.	'Bok thái mđ-éam hnê vai	80
31.	Hđ-ùi pa hòk tro	82
32.	Tôdróang hlik jôm !báng ngúan 'bok thái	84
33.	Hđpa mđjo 'bok thái	86
34.	Pa dei pô	88
35.	Toxua kĕ xah pú hma	90
36.	Xah 'báng lém xôk	92
37.	Xah hê i lém tōdráng	94
38.	'Bái tōba neō	96
39.	Kôh hlá kô	98
40.	Dé pôtang tróang	100
41.	Ta hlá mđ-éa tung kôthung	102
42.	Kôchôu lo pa kong	104
43.	Rak vĕ táng kô'bang	106
44.	Rak vĕ hngei trung súa	108

45.	'Bái tōba neō	110
46.	Rak vĕ hlá mđ-éa 'báng tōméan tung hngei trung	112
47.	Rak vĕ klôh tea súa lém	114
48.	Ái tiu lám eak, lám bong	116
49.	Rak vĕ hngei eak súa	118
50.	Pôi ta 'nhie kôñang	120
51.	Pôi ta krí plai réang, 'dôu lóang . . .	122
52.	'Bái tōba neō	124

TÔDRÓANG IV

Drô Tróang

53.	Lám pa hđ'vâ	128
54.	Pôi ta pôxôh tung dê tróang	130
55.	'Na tôdróang prôk tôka tróang	132
56.	Pôi ta ti tróï driá mđngé kia hmo . . .	134
57.	Ok xok dê tróang 'mei 'nang	136
58.	'Bái tōba neō	138
59.	Dreng to xé lam	140
60.	To xé pôi ta ôi a tiú vai chu to . . .	142
61.	To xé pôi ta hnôh kóng tung tê	144
62.	Xé hiáng tot lém me neō chu	146
63.	Pôi ta lám ti kĕ vai pet	148
64.	'Bái tōba neō	150

MỤC - LỤC

CHƯƠNG I
Em Tập Tính Tốt

	Trang
1. Hồng và Lạc	18
2. Đánh răng lấy	20
3. Rửa mặt lấy	22
4. Chải đầu lấy	24
5. Thay quần áo và mang dép lấy	26
6. Xếp đặt mùng, mền, chiếu và quần áo . .	28
7. Xếp sách vở gọn-gàng	30
8. Bài ôn	32
9. Nói-năng mạnh-dạn	34
10. Thật thà	36
11. Nói thật	38
12. Cố sạch-sẽ mới khỏe mạnh	40
13. Sách vở xếp đúng chỗ	42
14. Bài ôn	44

Chương II
Bốn-phận Em Trong Gia-đình

15. Ba làm việc	48
16. Má làm việc	50
17. Trông-nom con cái	52
18. Lạc đau	54
19. Dạy con	56

	Trang
20. Ba sửa-sang nhà cửa	58
21. Bài ôn	60
22. Làm vui lòng ông bà	62
23. Vâng lời cha mẹ	64
24. Lễ-phép với cha mẹ	66
25. Nói-nắng lễ-phép với anh chị	68
26. Giúp đỡ cha mẹ	70
27. Giúp cha tưới cây	72
28. Coi-sóc em nhỏ	74
29. Bài ôn	76

**Chương III
Bản-phận EmỞ Học-đường**

30. Dạy-dỗ	80
31. Thương yêu học trò	82
32. Kính-trọng và vâng lời thầy	84
33. Yêu mến thầy	86
34. Thương-yêu nhau	88
35. Nhường đồ chơi cho bạn	90
36. Chơi chung hòa-thuận	92
37. Chơi thảng-thẩn	94
38. Bài ôn	96
39. Chào cờ	98
40. Lúc sắp hàng	100
41. Bỏ giấy vào giỏ	102
42. Ra ngoài nhô	104
43. Giữ-gìn bàn ghế	106
44. Giữ-tưởng sạch	108

	Trang
45. Bài ôn	110
46. Giữ-gìn sách vở và học-cụ nhà trường. .	112
47. Giữ giếng nước sạch	114
48. Đi tiêu, đi tiểu có nơi	116
49. Giữ nhà tiều sạch	118
50. Không phá hàng rào	120
51. Không hái hoa, bẻ cây	122
52. Bài ôn	124

**Chương IV
Ngoài Đường**

53. Đi bên phải	128
54. Không Nô-giỡn ngoài đường	130
55. Băng qua đường	132
56. Không chě riểu người tàn-tật	134
57. Đỗ rác ra đường bẩn lấm	136
58. Bài ôn	138
59. Khi đi xe lam	140
60. Bị xe không đúng ở bậc lên xuống . . .	142
61. Bị xe không thò tay ra ngoài	144
62. Xe ngừng hán, hãy lên xuống	146
63. Không đi trên bồn cở	148
64. Bài ôn	150

TODROANG I

Chương I

EH MOHRIAM TODROANG LÉM

Em Tập Tính Tốt

1. TANG PRÉI TAN

Hồng Và Lạc

Tang
Hồng

Tan
Lac

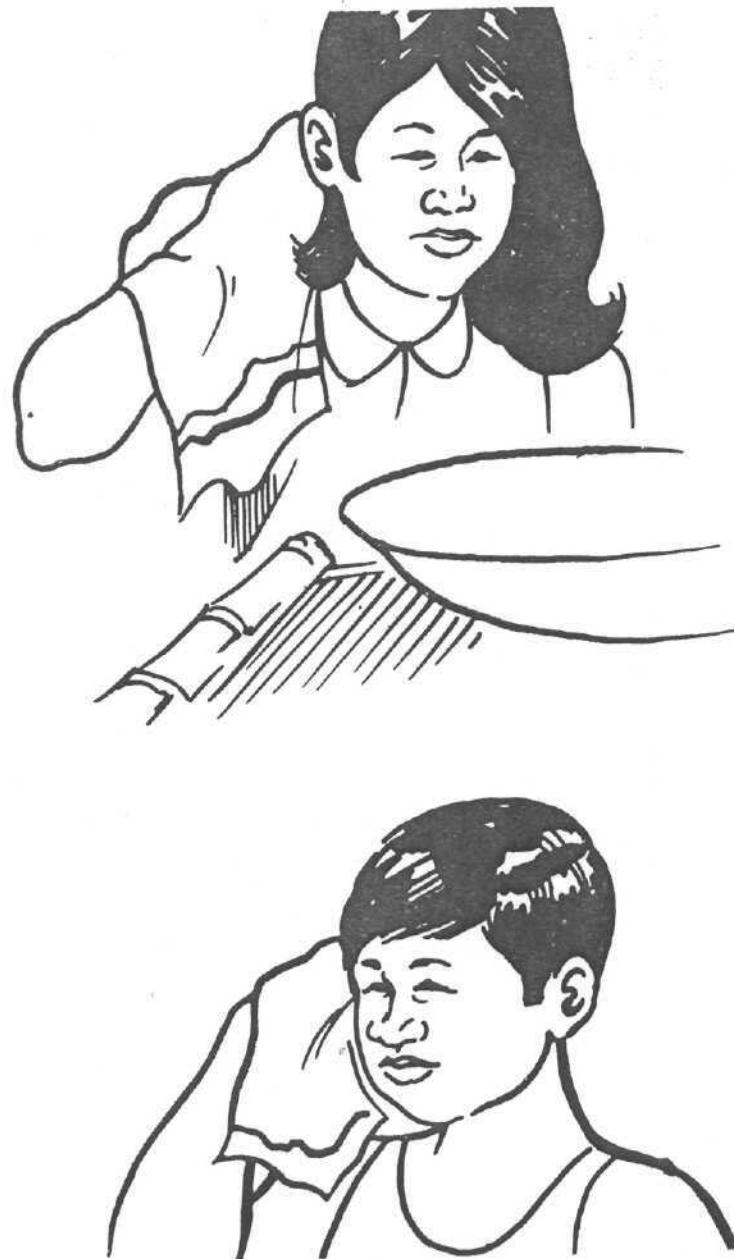
2. XEA HƠN NÉNG

Đánh Răng Lấy

3. BAU XEH

Rửa Mặt Lấy

4. SUI XEH

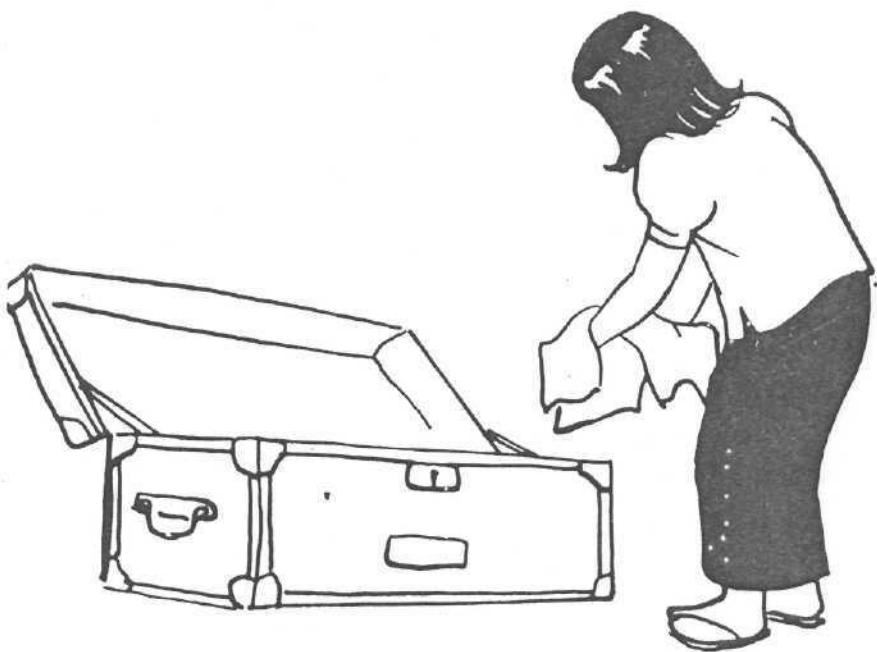
Chải Đầu Lấy

24

25

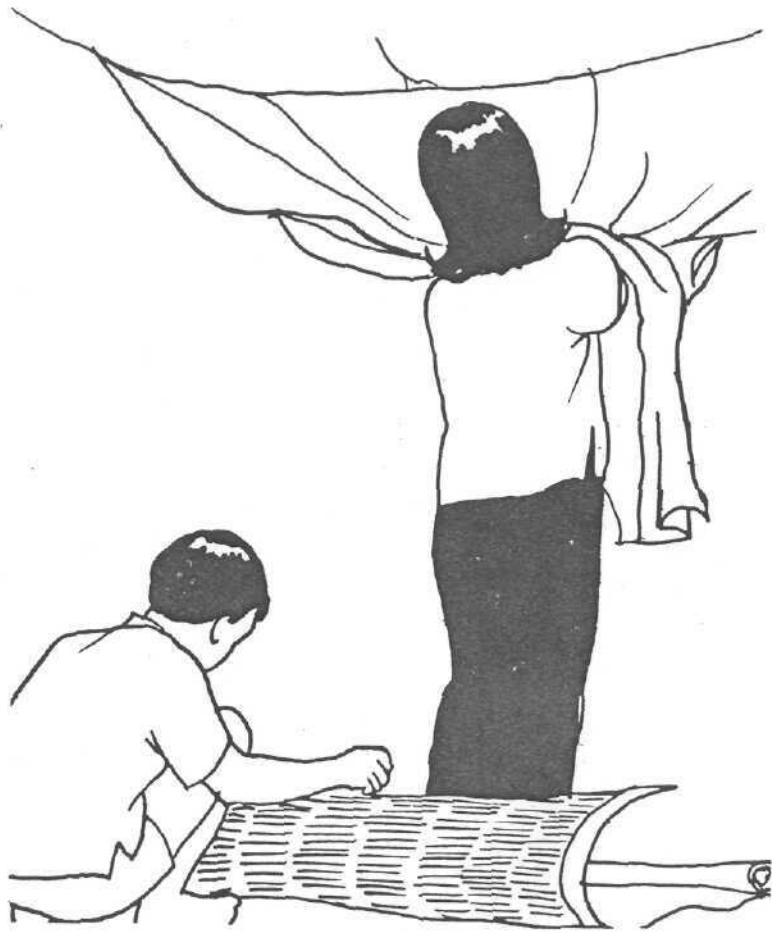

5. XAP XEH HMAN EÔ,
TRUA YEP

Thay Quần Áo Và Mang Dép Lấy

6. HODÔU CHÔU, KÖMUNG, POKHOM,
ROLEK 'BÁNG HMAN EÔ
Xếp Đặt Mùng, Mèn, Chiếu Và Quần Áo

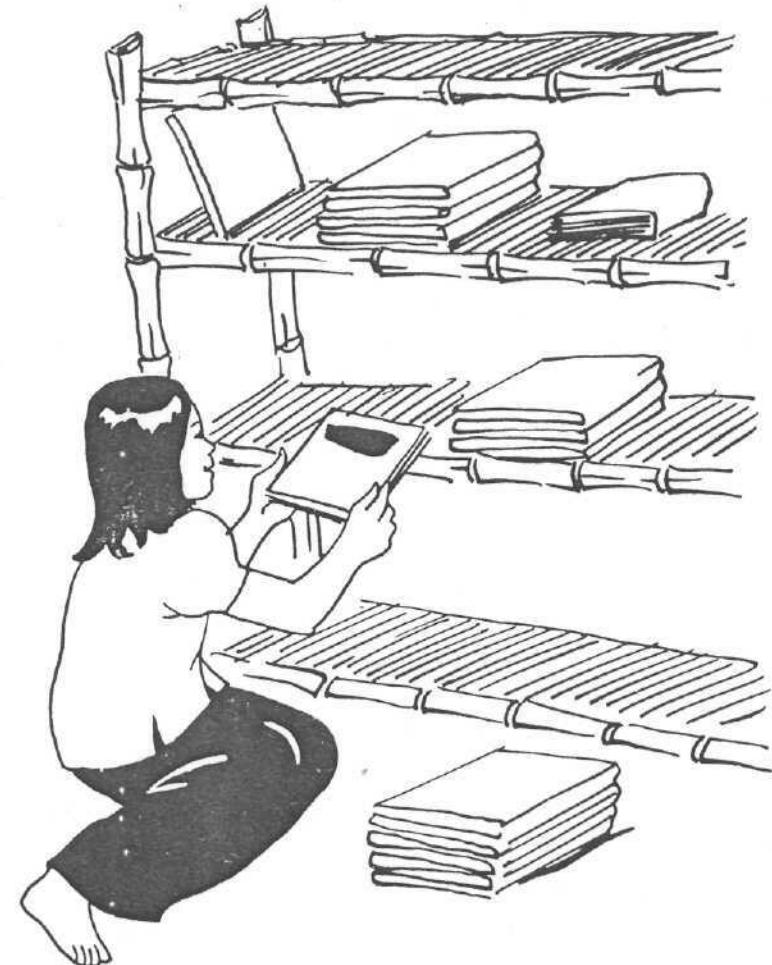
28

29

7. HODRA TA HLÁ MO-EA I LÉM

Xép Sách Vở Gọn-gàng

8. 'BÁI TOBA NEÓ'

Chương II

Koi o, koh koi eh,
Koi o, koh koi eh;
Pôi ta krôu ê o eh,
Koi o, koh koi eh;
Pôi ta pôlok ê o eh,
Koi o, koh koi eh.
Bôn-phận Em Trong Gia-đình

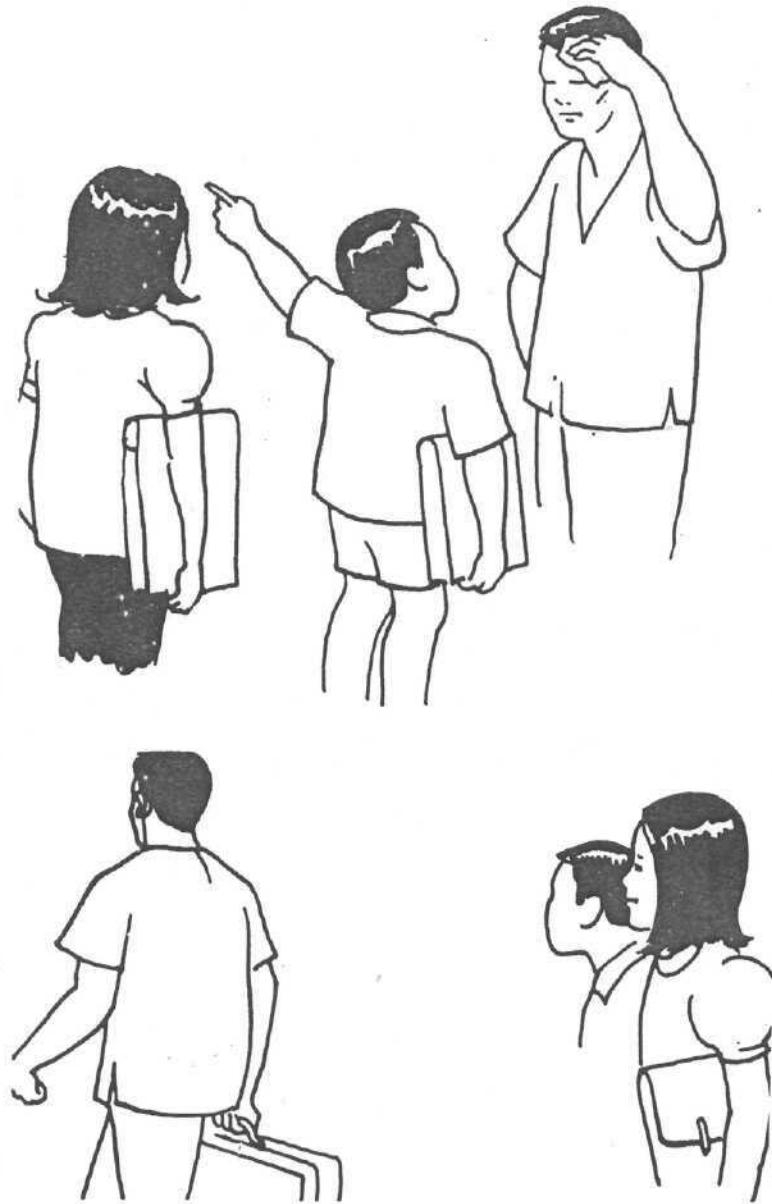
Bài Ôn Tự làm lấy

Chúng mình giờ đã khôn lớn,
Không muốn luôn luôn phiền ai,
Đánh răng, chải đầu, thay áo,
Tay ta làm lấy gọn gàng.

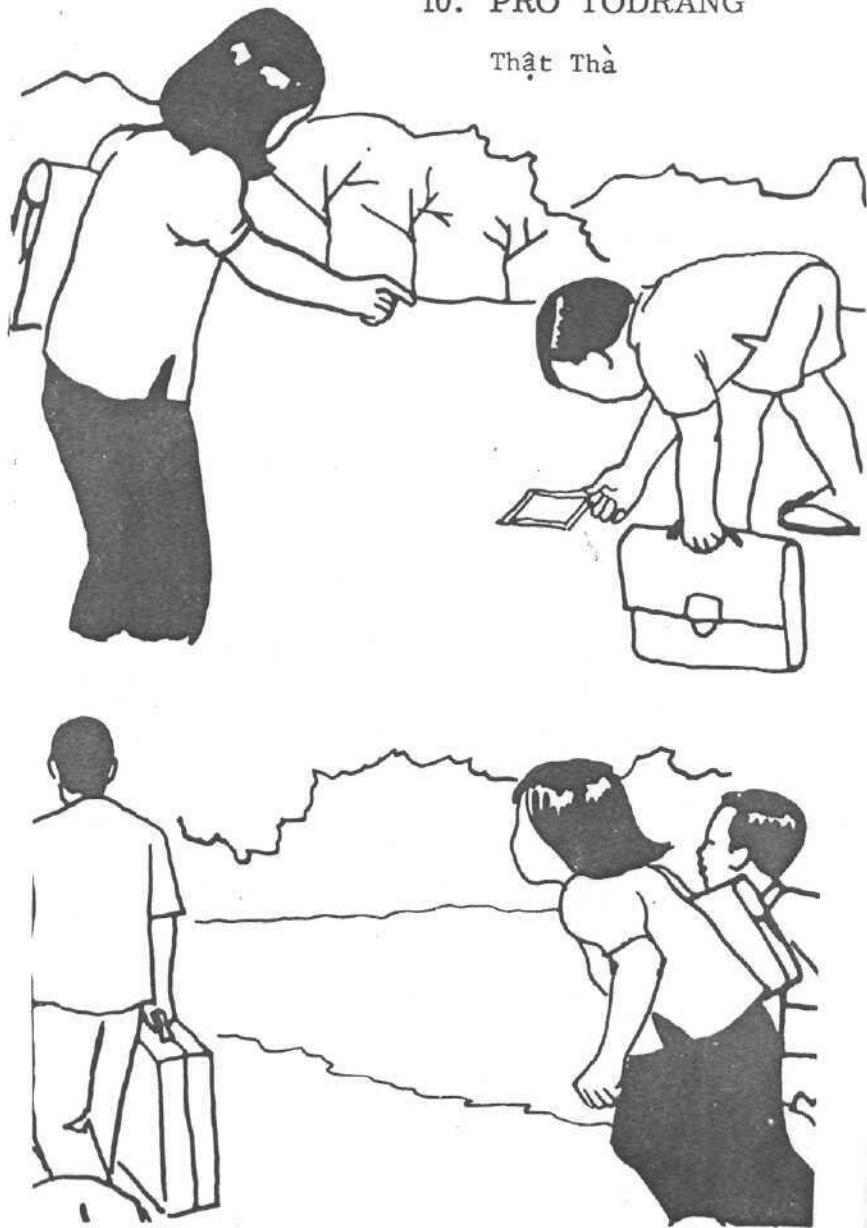
9. TƠPUI HƠPA

Nói-năng Mạnh-dạn

10. PRO TƠ DRÁNG

Thật Thà

36

37

11. TOPUI TODRÁNG
Nói Thật

12. ÁI TÔ DRÓANG SÚA MẸ
CHIANG MO CHA

Có Sạch-sẽ Mới Khỏe Mạnh

13. HLÁ MO-ÉA HODRA I LÉM

Sách vở xếp đúng chỗ

14. 'BÁI TOBA NEÓ

Bàí Ôn

Eh va tơdroang lai?

Em thích cảnh nào?

Eh trói kobô?

Em bắt-chuốc ai?

TODRÓANG II

Chương II

NA TODRÓANG TUNG
HNGEI ROPÓNG

Bôn-phận Em Trong Gia-đình

15. PA PEI CHEANG

Ba làm việc

Pa làm pei cheang.

Ba làm việc.

Pa dέ pōng tōnei.

Ba đang cuốc đất.

16. NÔU PEI CHEANG

Má Lèm Viêc

Nôu roh hman eô.

Má giặt quần áo.

Nôu um phai.

Má sảy gạo.

Nôu kôpô eô.

Má vá áo.

17. VẾ NGÁN KÚAN

Trông-nom Con Cái

Nôu mōhum Vih.

Má tắm cho Việt.

Nôu ju kǒmung ám
Vih koi.

Má thă mùng cho Việt ngú.

Eó Tan rong. Nôu
'mai chep.

Áo Lạc rách.
Má khâu lại.

18. TAN TA MO

Lạc Đau

Tan ta mo.

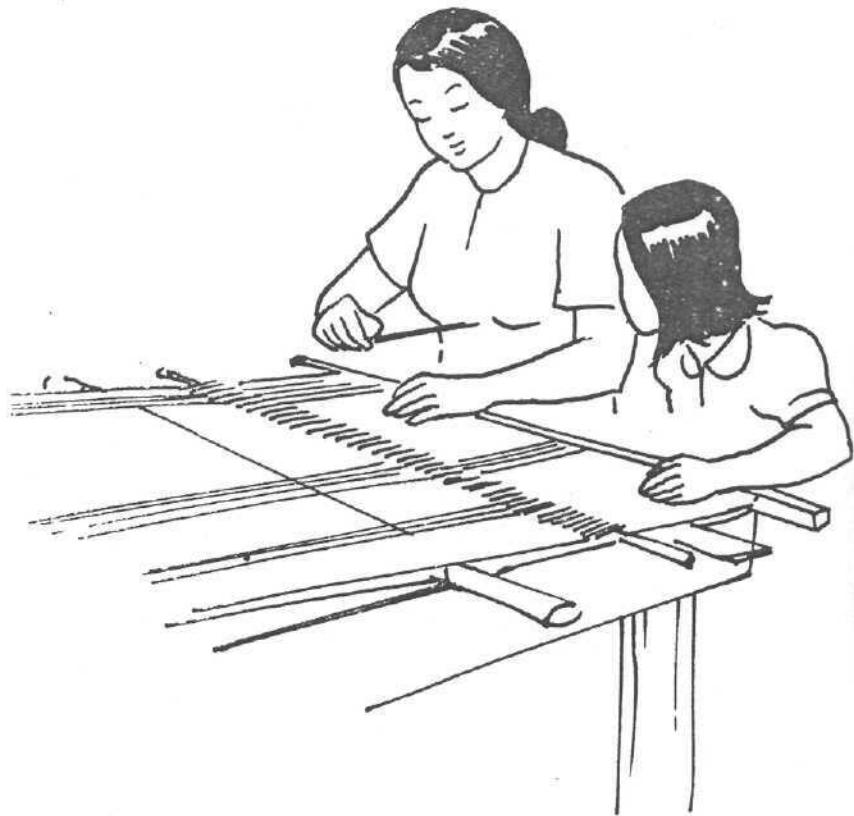
Lạc đau.

Nôú ám Tan ôú pokéang.
Má cho Lạc uống thuốc.

19. HNÊ KUAN

Day Con

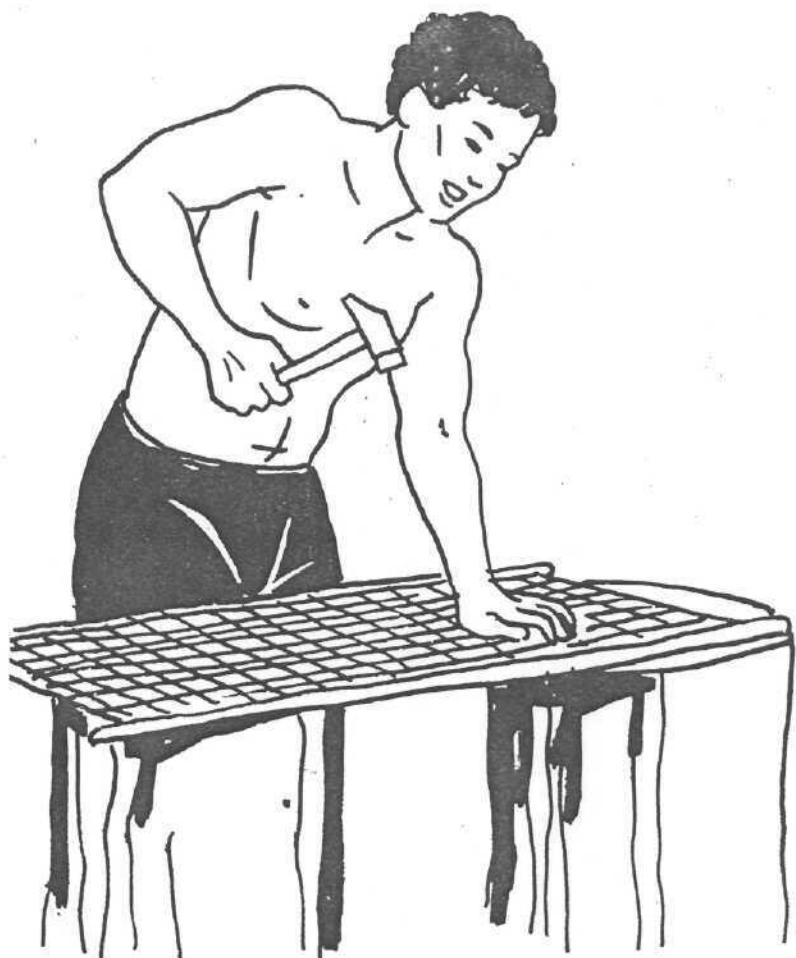
Nôu hnê Tang tén preí.
Má day Hồng dệt vải.

Pa hnê Tan ngán hlá mơ-éa.
Ba dạy Lạc học.

20. PA 'MAI TI BRO HNGEI

Ba Sua-sang Nhà Cửa

Pa 'mai pea to'nhie.

Ba sua cánh cửa hú.

Pa bro kua hngei.

Ba sua mái nhà.

Nôu pro klai?
Má làm gì?

21. 'BÁI TOBA NEÔ
Bà Lòn

Nôu pro klai?
Má làm gì?

Nôu pro klai?
Má làm gì?

Nôu pro klai?
Má làm gì?

22. PRO TRO KÔ TUAN JA POA

Làm Vui Lòng Ông Bà

Tan ám poa koa.

Lạc đưa ông điếu cho ông.

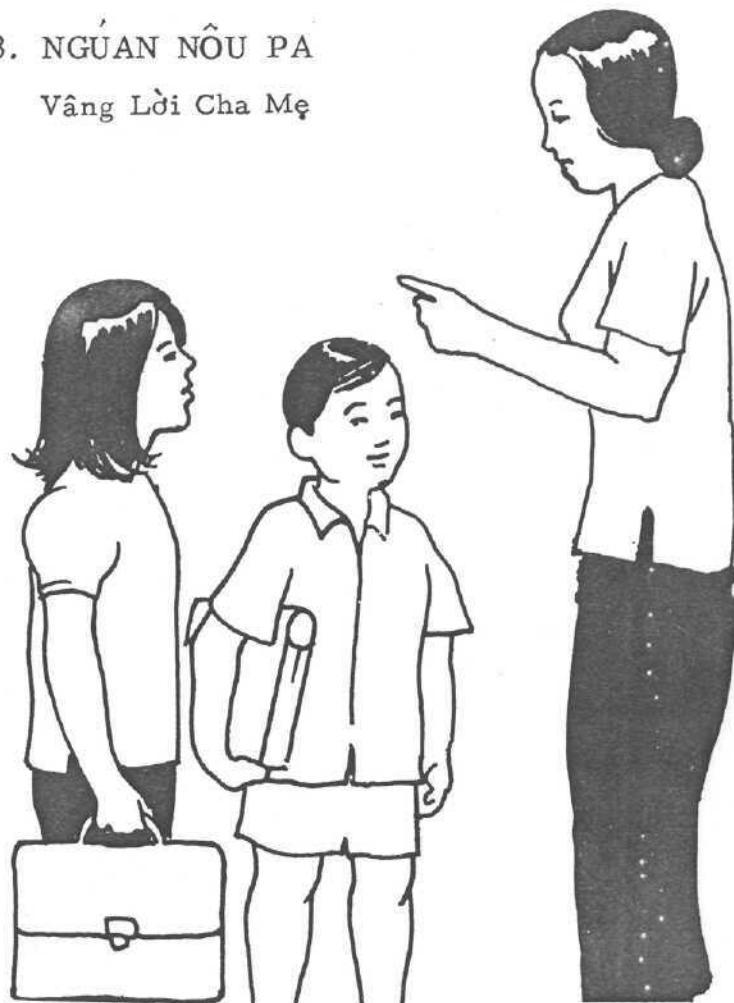

Tang ám ja tea plôi.

Hồng đưa bầu nước uống cho bà.

23. NGUAN NÔU PA

Vâng Lời Cha Mẹ

"Pó pôî ta ti ka 'bán
vai tê drô tróang."

"Các con đừng ăn bánh bán dọc đường."

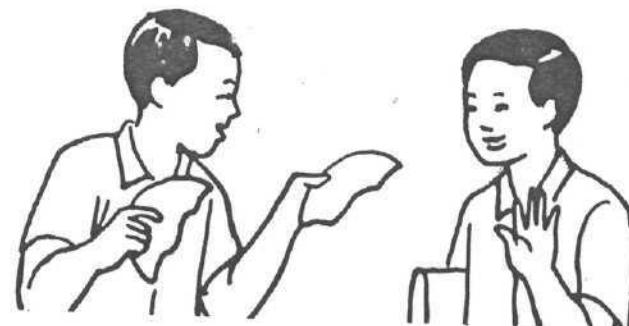

"'Bán kô ngéam 'nang!'"

"Bánh này ngon lắm!"

"Mơñê, á ôh ta ka."

"Cám ơn, tôi không ăn."

24. ÁI PHEP 'BÁNG NÔU PA

Lễ-phép Với Cha Mẹ

Tơmői trôh a hngai Tan.

Nhà Lạc có khách.

"Eh kreō pa siam tơmői."

"Con mời ba về tiếp khách."

"Ô pa, ái tơmői!"

"Thưa ba, có khách a!"

25. TÓPUI LÉM BÁNG NGOH PRÉI NA

Nói-năng Lễ-phép Với Anh Chị

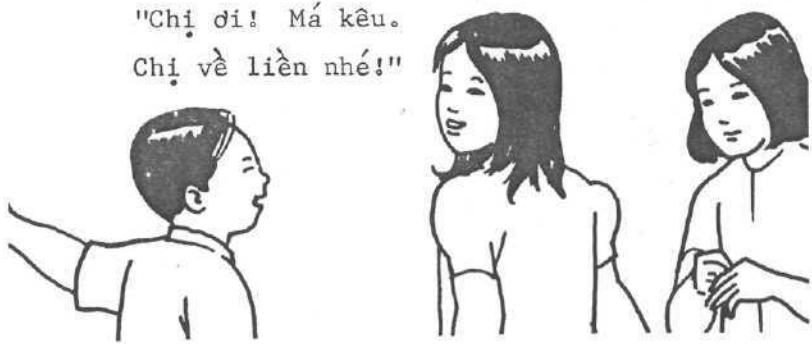
"Hiā lám kreō na siam á."

"Đi gọi Hồng về cho má!"

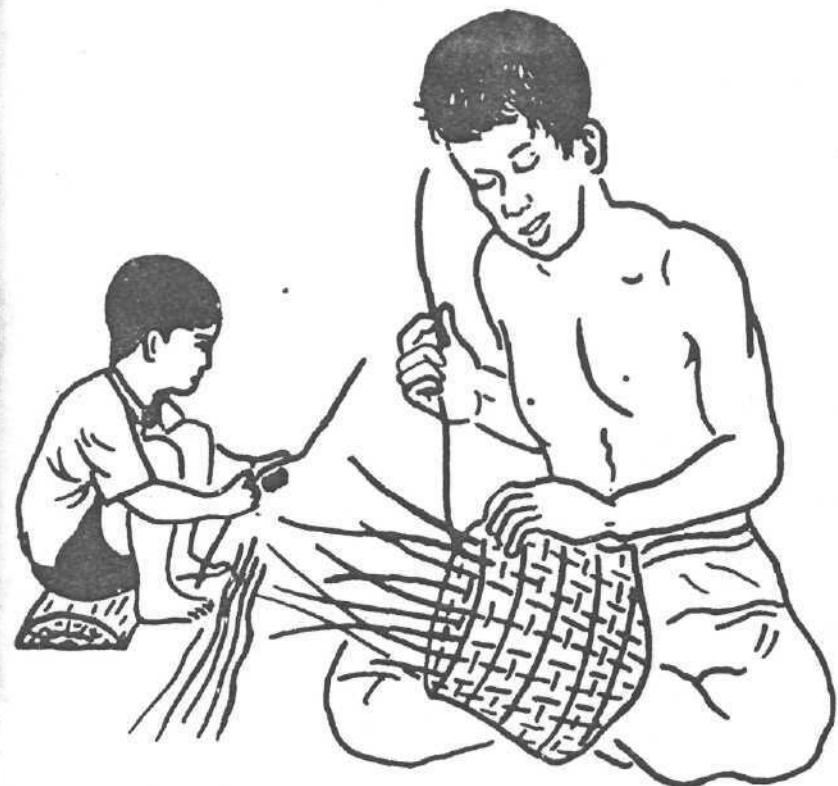
"Ô na! Nôu
réng preó hôu!"

"Chị ơi! Má kêu.
Chị về liền nhé!"

26. VÉANG NÔU PA

Giúp Đỡ Cha Mẹ

Tang prei Tan véang nôu pa.

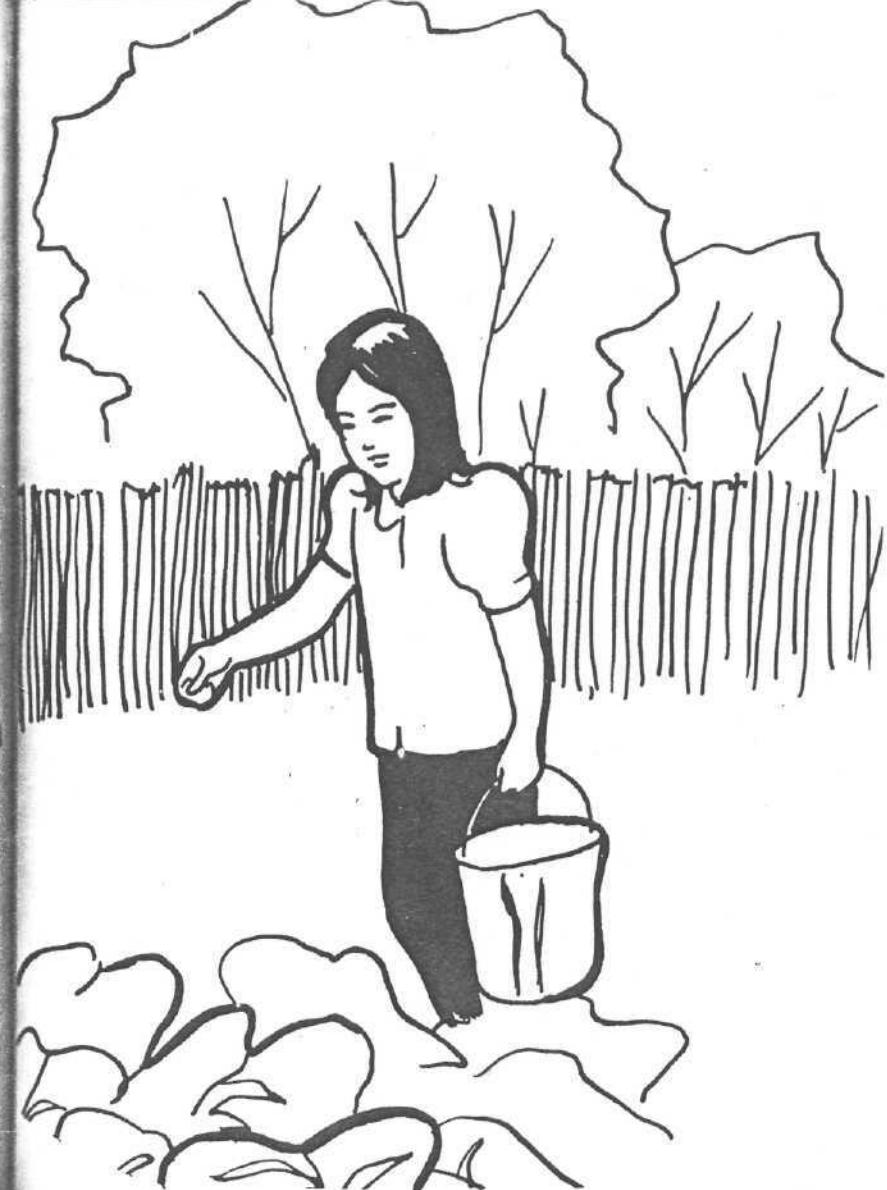
Hồng và Lạc giúp đỡ ba má.

27. VÉANG PA TOH KẾ TUNG KO'DRUM

Giúp Cha Tưới Cây

72

Tang préi Tan toh kê
møjiang 'báng dei pa.

Hồng và Lạc cùng tưới cây với cha.

73

28. NGÂN VỀ O TÓXIN

Coi-sóc Em Nhỏ

Tang mօjiú kóng o.

Hồng rúa tay cho em.

Tan chém o.

Lạc cho em ăn.

29. 'BÁI TOBA NEÓ

Bài Ôn

76

O toxín kô a hai toxang lun?

Xua ti lai?

Em bé nầy có đáng khen không?

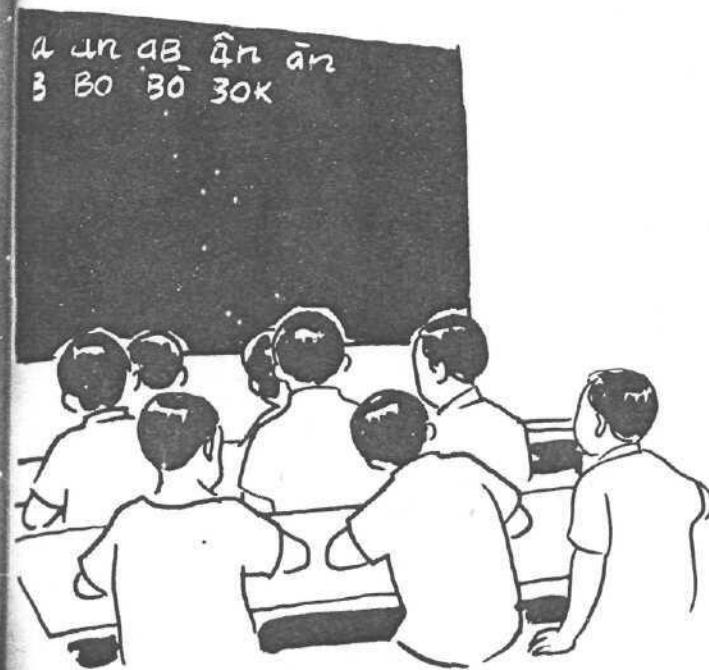
Tại sao?

77

TODRÓANG III

Chương III

'NA TODRÓANG LÉM TUNG HNGEI TRUNG
Bón-phận Em ð Học-đường

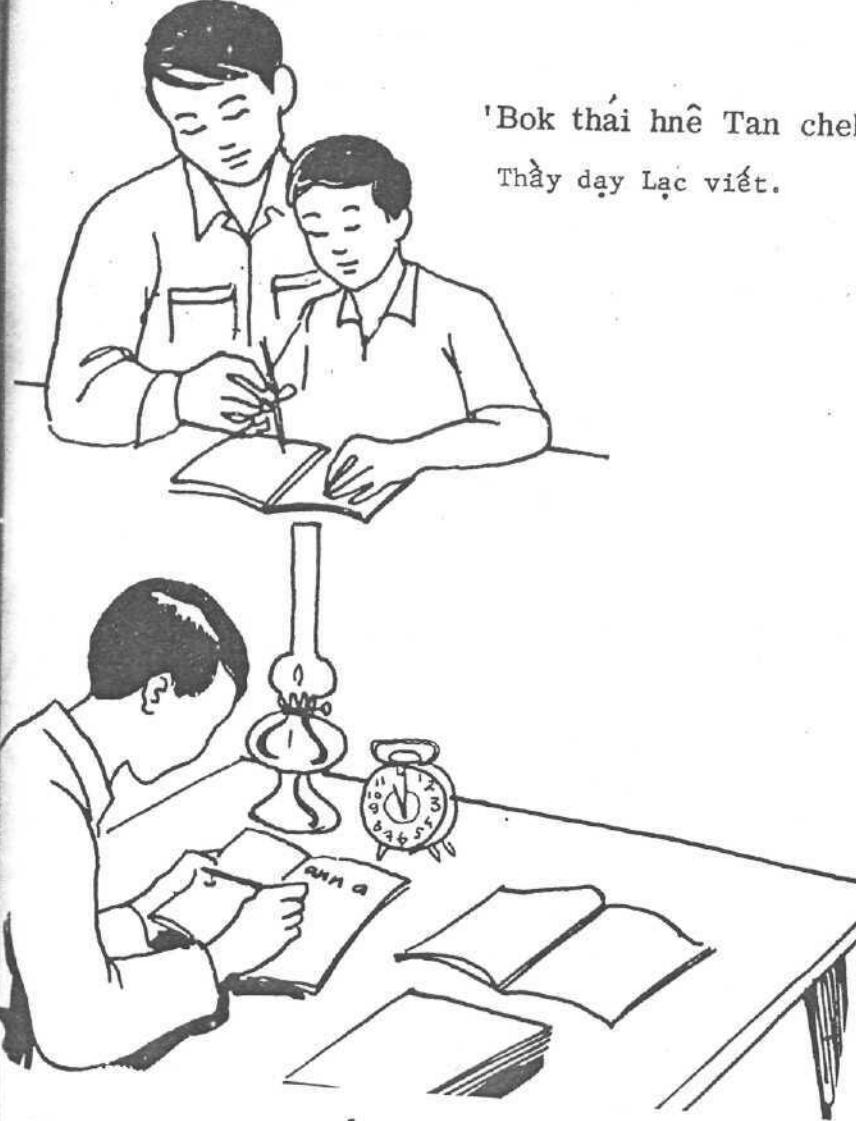
30. 'BOK THÁI MÓ-EAM
HNÊ VAI
Thầy Hết Lòng Day-dỗ

'Bok thái hnê mohriam ngàn chu.

Thầy dạy tập đọc.

'Bok thái
tómuan.
Thầy kể
chuyện.

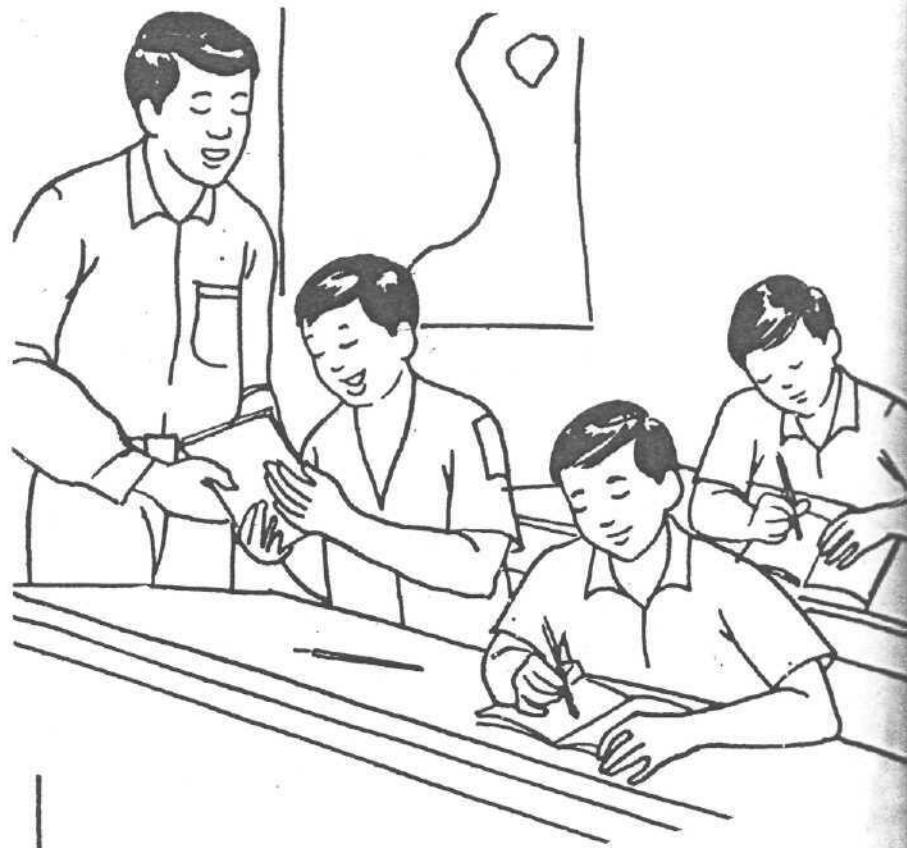

Tung hngei 'bok thái pei
chéang trôh máng trau.
Ở nhà, thầy làm việc đến khuya.

'Bok thái hnê Tan cheh.
Thầy dạy Lạc viết.

31. HƠI ỦI PA HÒK TRO

Thương Yêu Học Trò

Nau ôh ta ái hlá mơ-éá cheh.

'Bok thái ám gá môi kđxôp.

Nau khén :

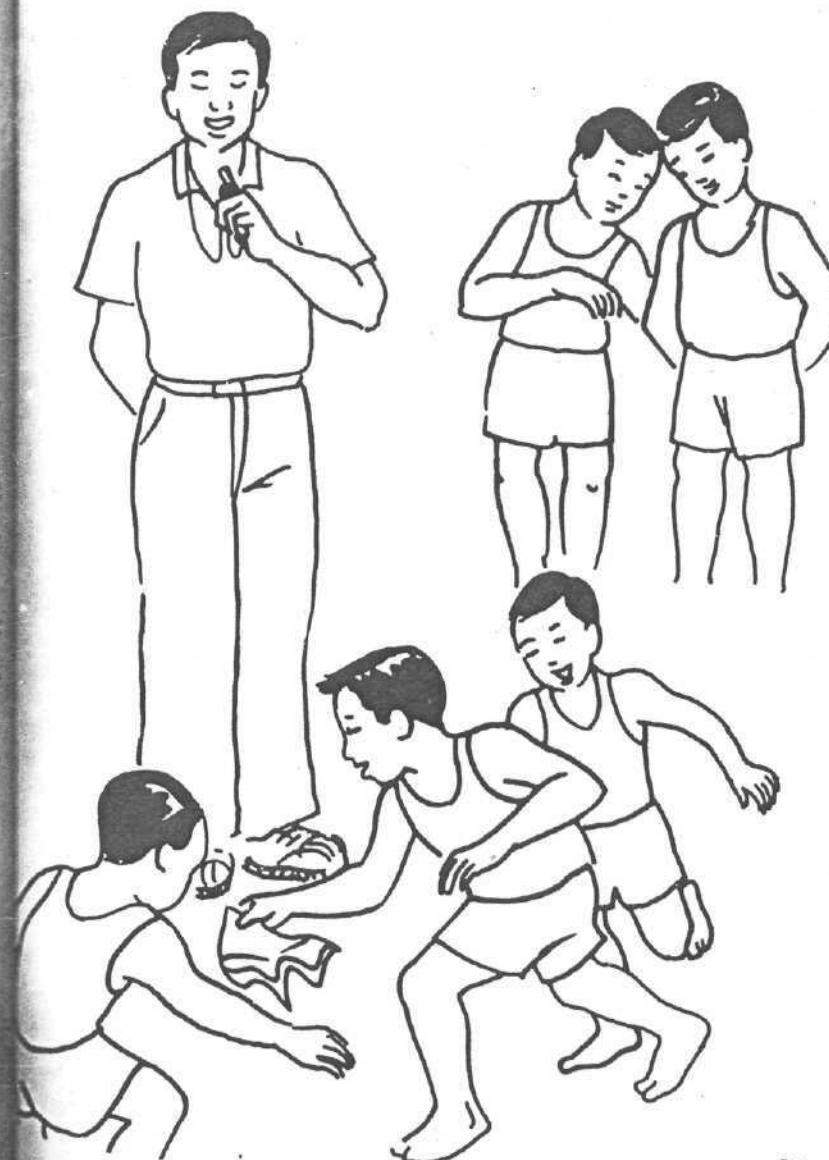
"Á mơñê 'bok thái.'"

Nam không có vở. Thầy cho em một cuốn.

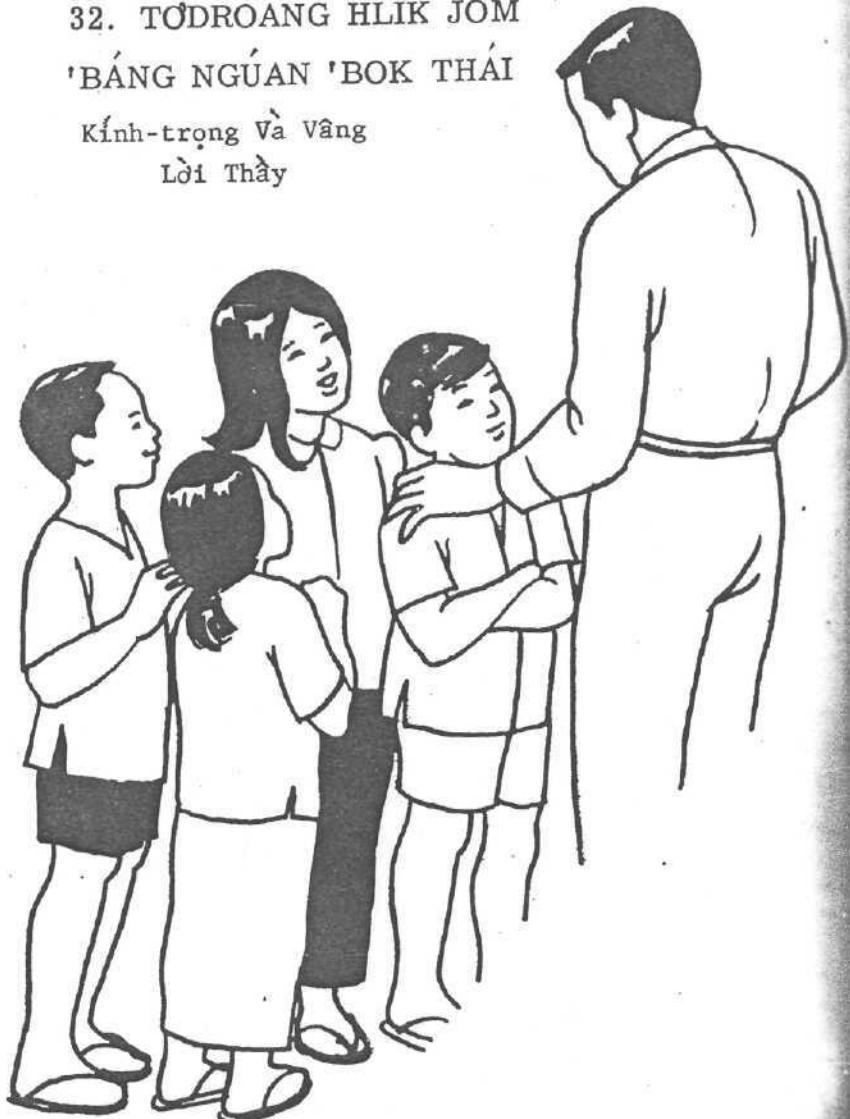
Nam nói: "Em cảm ơn thầy."

'Bok thái ja hòk tro xah hê.

Thầy hướng dẫn học sinh chơi.

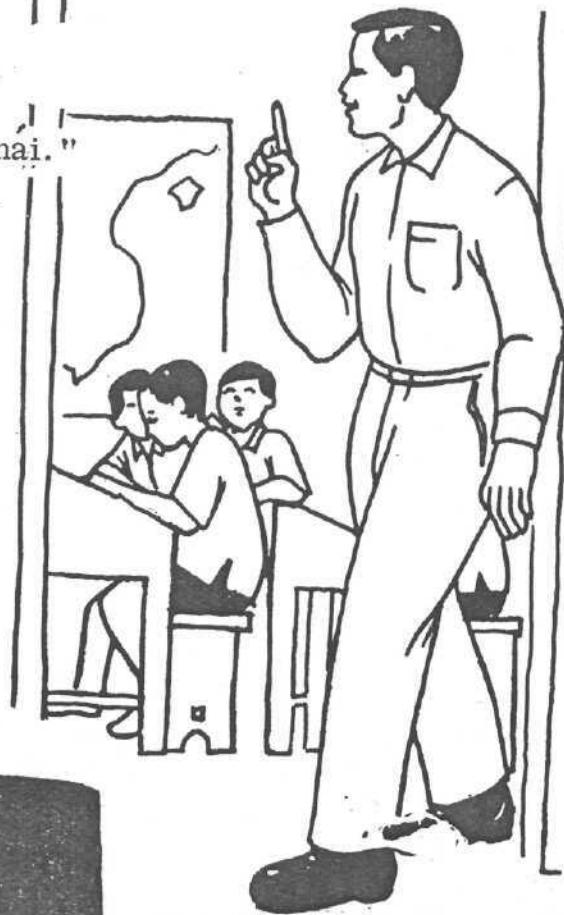

32. TØDRÓANG HLIK JÔM
 'BÁNG NGUAN 'BOK THÁI
 Kính-trọng Và Vâng
 Lời Thầy

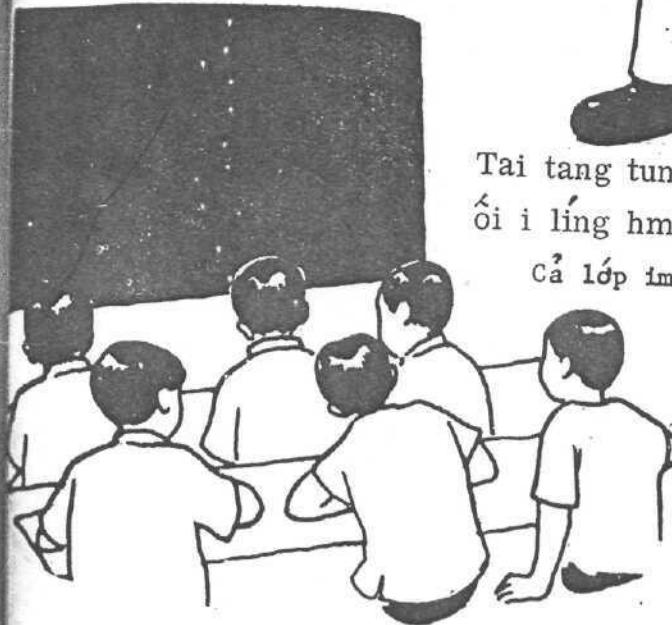

Tang, Tan 'báng mau pô kôh na
 'bok thái.
 Hồng, Lạc và các bạn chào thầy.

"Pó athé ôi hmái."
 "Các em hãy
 giữ im-lặng."

Tai tang tung lam
 ôi i líng hmái pro 'bái.
 Cả lớp im-lặng làm
 bài.

33. HOPA MOJO 'BOK' THAI

Yêu Mến Thầy

'Bok thai ta mo.

Tan 'báng vai pú
lám pôu 'bok thai.

Thầy đau.

Lạc và các bạn đến thăm thầy.'

'Bok thai prei chai ta mo.

Tan 'báng vai pú ôh ta po'lok
va 'bok thai ma ta tobrei.

Thầy vừa hết bệnh.

Lạc và các bạn không làm ồn để thầy khỏi mệt.

34. PA DEI PÓ

Thương-yêu Nhau

khén :

'bok thái, ngoh Xat kōtong tá."

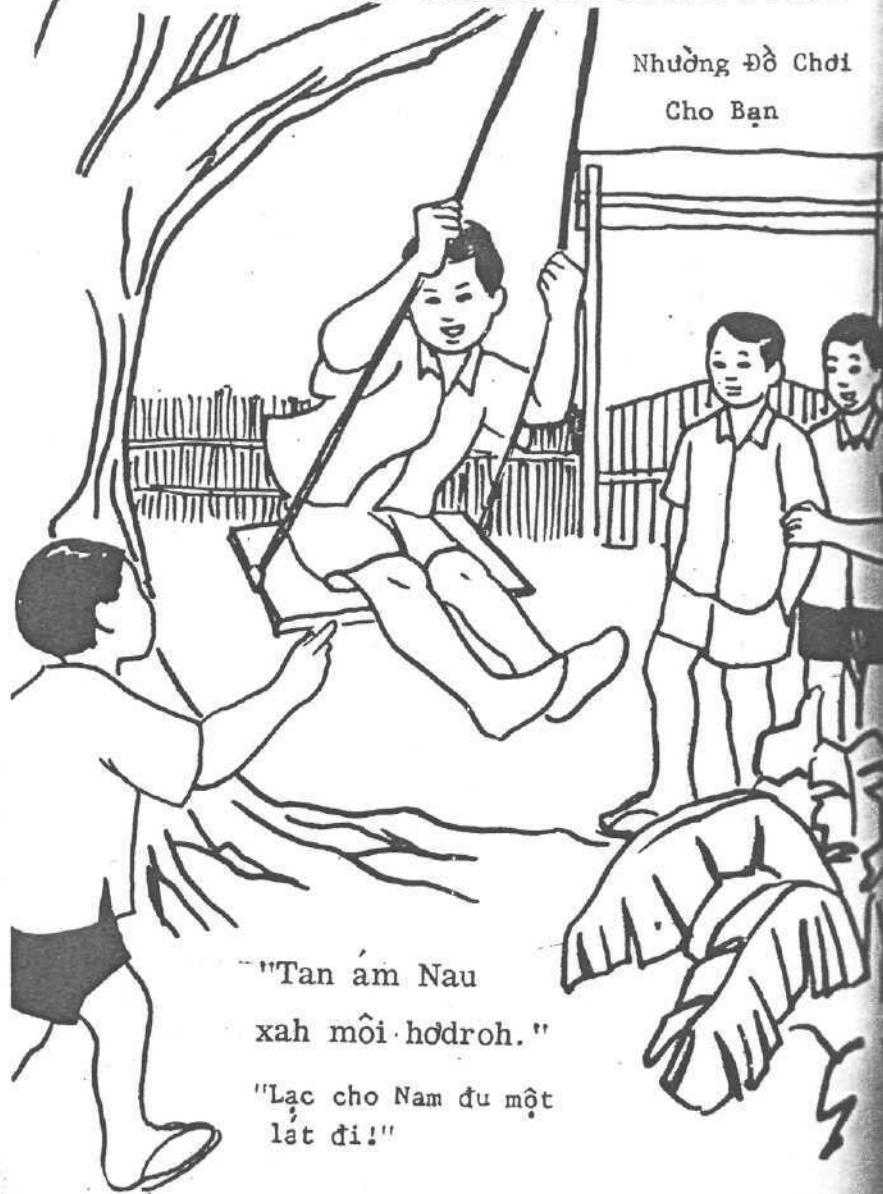
Lạc nói:

"Thưa thầy, anh Sanh té kia."

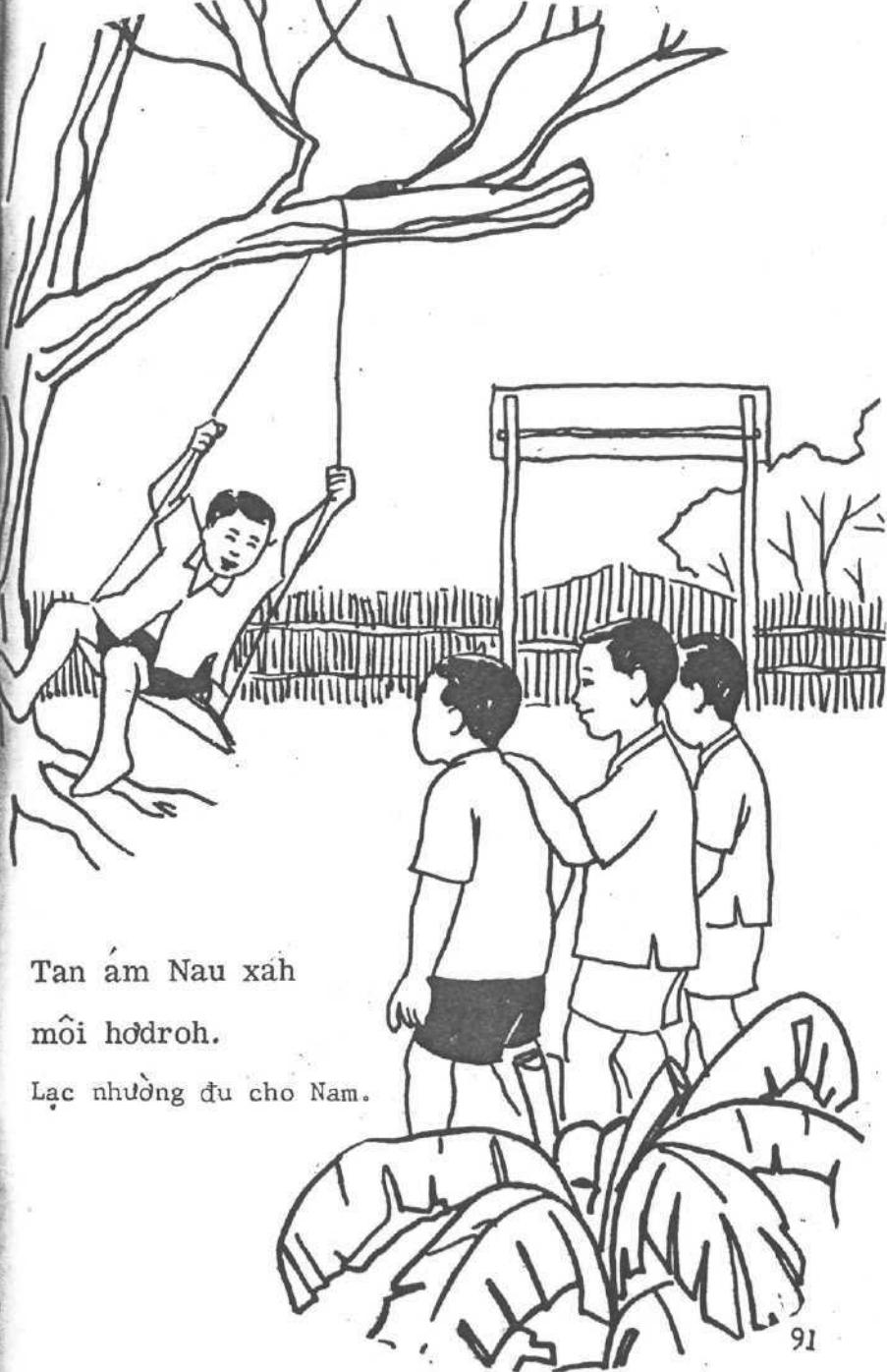
35. TOXUA KÊ XAH PU HMA

Nhường Đồ Chơi
Cho Bạn

Tan ám Nau xah
môi hdroh.

Lạc nhường đù cho Nam.

36. XAH 'BÁNG LÉM XÔK

Chơi Chung Hòa-thuận

Pú Tan ôi dê kônhек.

Bạn Lạc đang gây-gô.

Tan pla prei.

Lạc can-ngań.

Tan 'báng pú hma
xah xôk xua.

Lạc và các bạn chơi đùa vui-vé.

37. XAH HÊ I LÉM TÔDRÁNG

Chơi Thắng-thắn

Tan 'bang pú hma xah toxup.

Lạc cùng bạn chơi
"cuốp cờ".

Pú Tan titiu rôdat.

Bạn Lạc rượt theo.

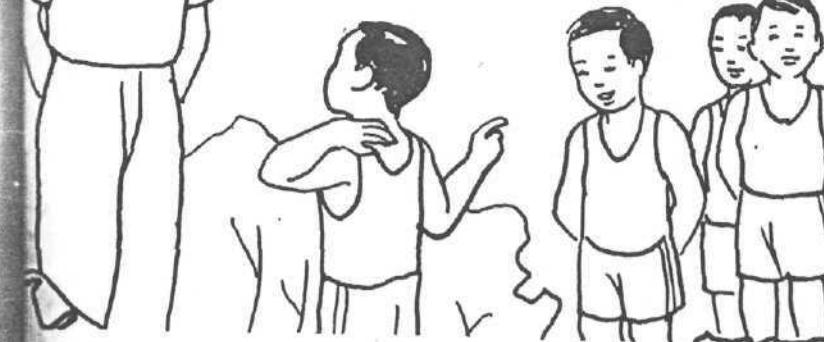

'Bok thái khén :
"Khu Tan kô 'blei 'nang."

Thầy nói:
"Toán của Lạc thắng."

Tan khén : "Ô 'bok thái, khu á ôh
ta 'blei. Ngoh kô hiáng
tah tro koxah á."

Lạc nói:
"Thưa thầy, toán chúng em thua.
Anh này đã đập trúng vai em."

38. 'BÁI TOBA NEÓ

'Bok thái bro...trôh máng trau.
Tan tah môk va...thái.

Bài Ôn
Thầy sửa ... tới khuya.
Lạc dỗ nón ... thầy.

Tang tơxua kέ...ám pú.
Hồng nhường ... cho bạn.

Tan xoang priat ám kô...
Lạc chia chuối cho

39. KÔH HLÁ KÔ

Hòk tro kôh hlá kô.

Vai ôi tang tód ráng lém.

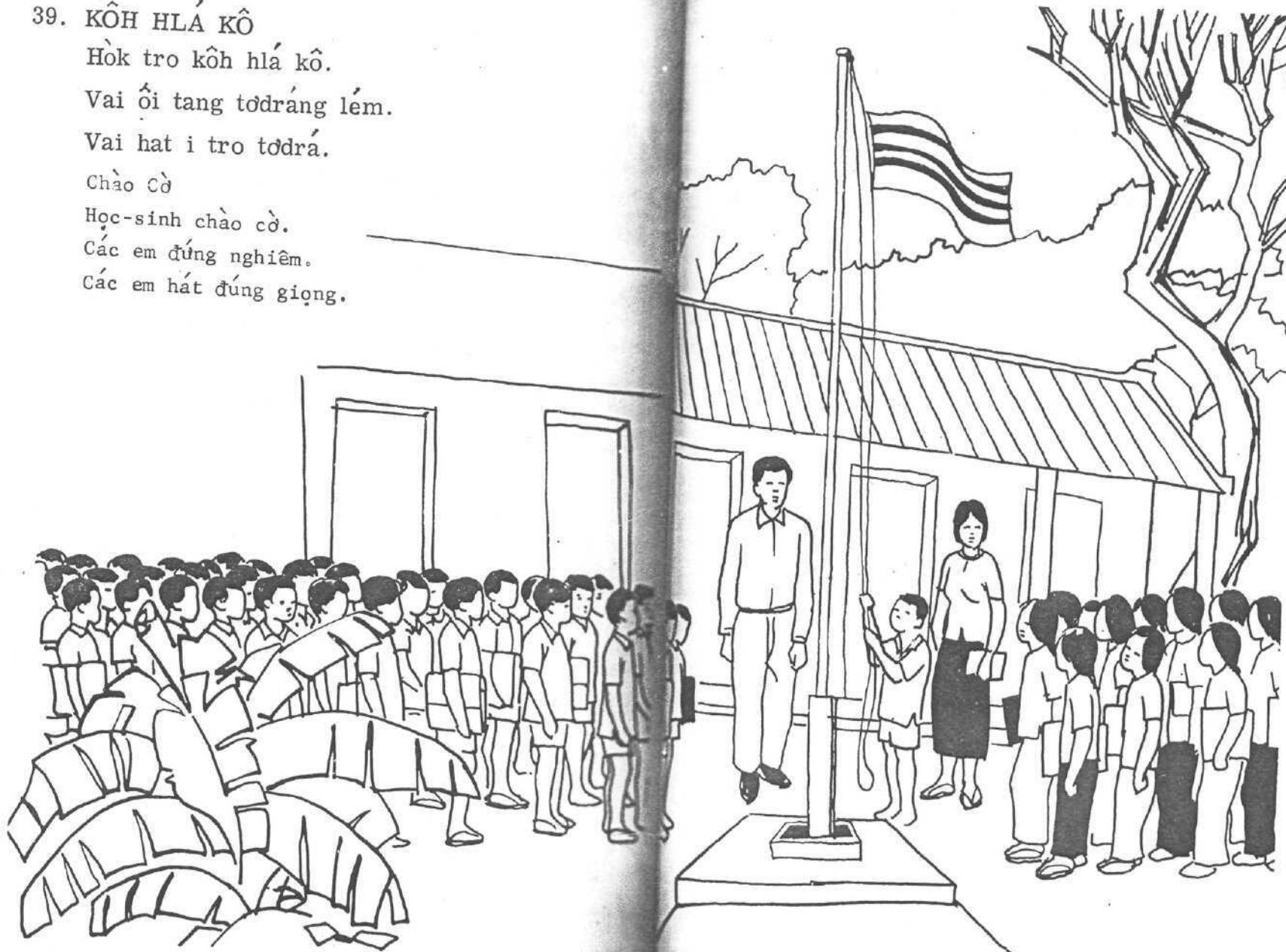
Vai hat i tro tód rá.

Chào Cờ

Học-sinh chào cờ.

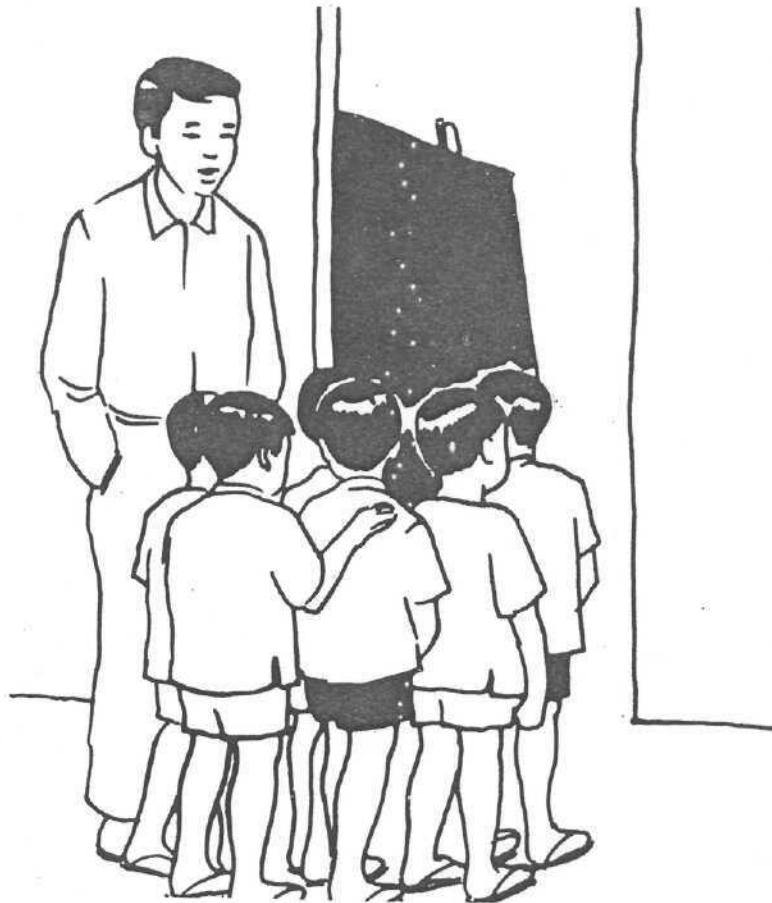
Các em đứng nghiêm.

Các em hát đúng giọng.

40. DÉ PÔTANG TRÓANG

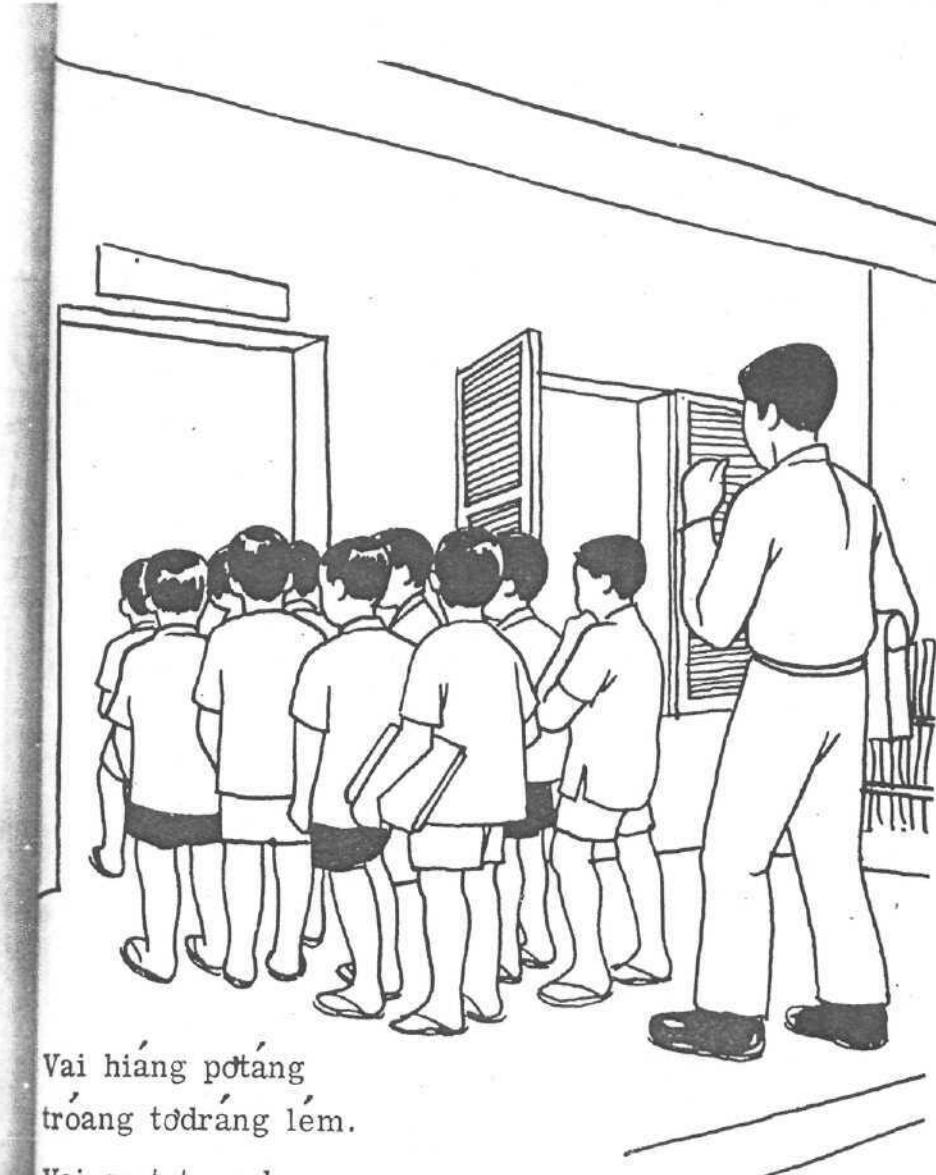
Lúc Sắp Hàng

Hiáng tai chou xah hé.

Hòk tro pôtang trúang a ngia tòdráng péa.
Đã hết giờ chơi.

Học-sinh sắp hàng trước cửa lớp.

Vai hiáng pôtang
trúang tòdráng lém.

Vai mot tung lam.

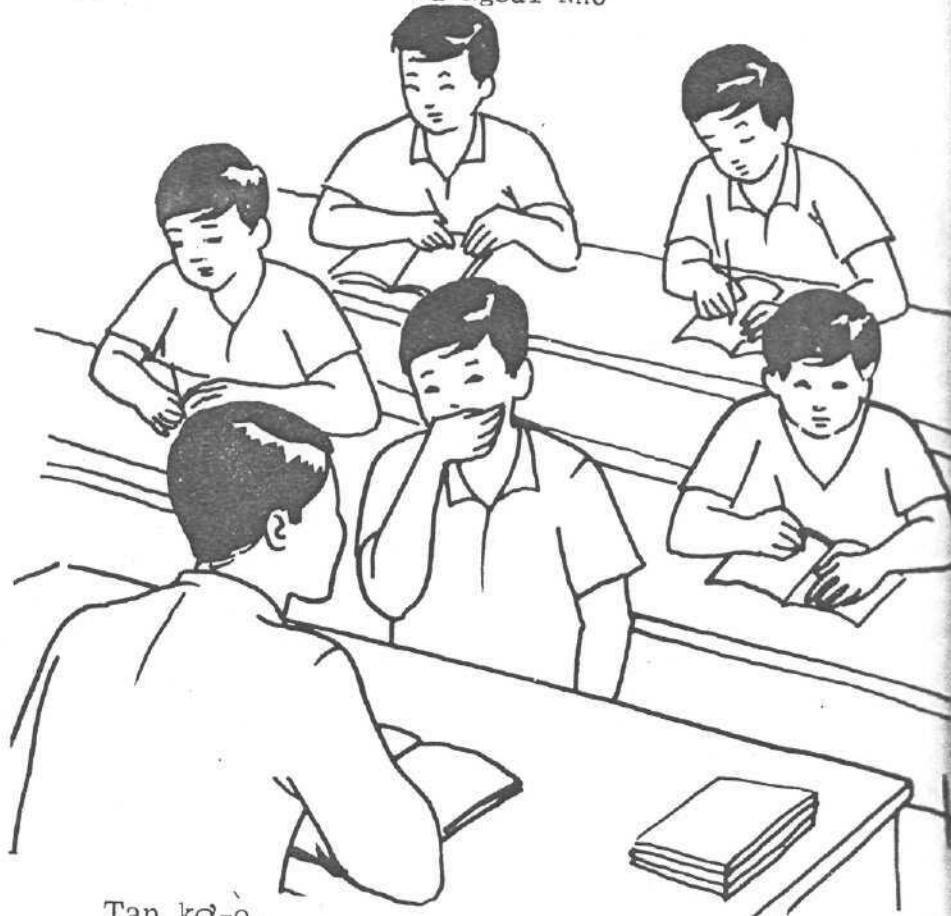
Các em đã sắp hàng ngay-ngắn.
Các em vào lớp.

41. TA HLÁ MØ-ÉA TUNG
KØTHUNG

42. KƠCHÔU LO PA KONG

Ra Ngoài Nhô

Tan kơ-o.

Gá eng phep thái lo pa kong kơchôu
kơhea.

Lạc ho.

Em xin phép thầy ra ngoài để khạc nhô.

Tan lo pa kong kơchôu.

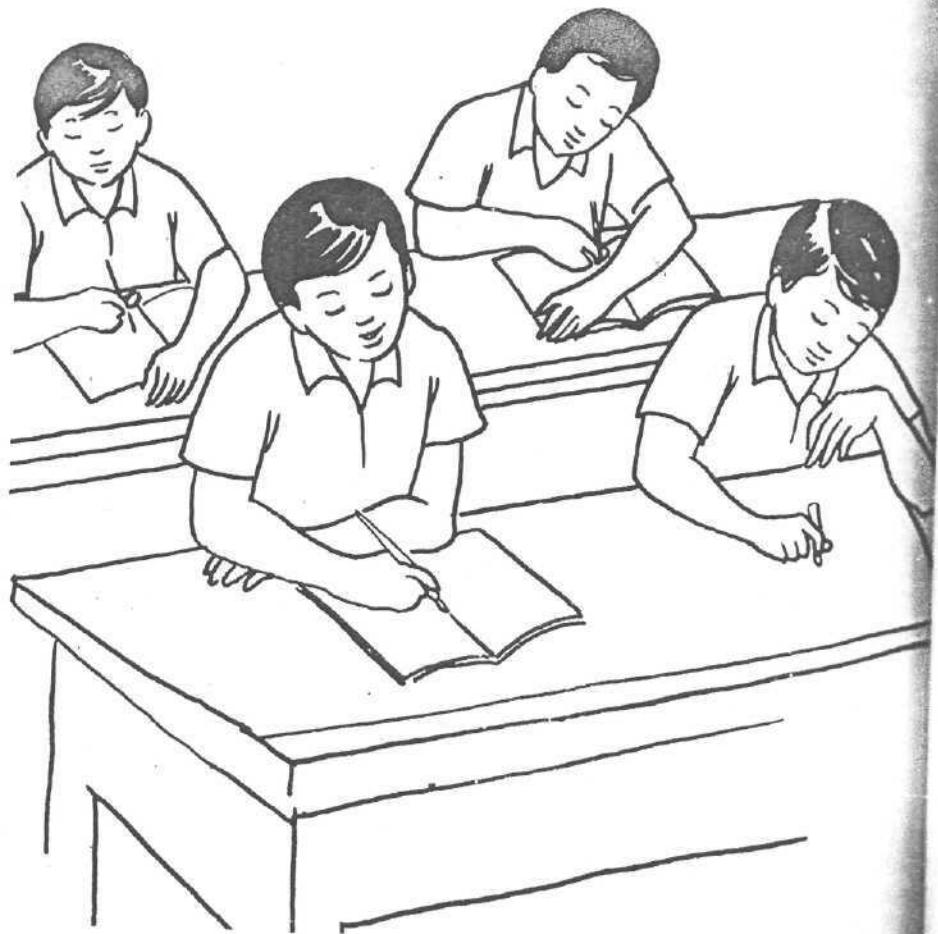
Lạc ra ngoài nhô.

43. RAK VẼ TÁNG KƠ'BANG

Giữ-gìn Bàn Ghé

Pú Tan cheh 'mráng ti kơ'bang.

Bạn Lạc vẽ phần trên bàn.

Tan mohnhôk pú :

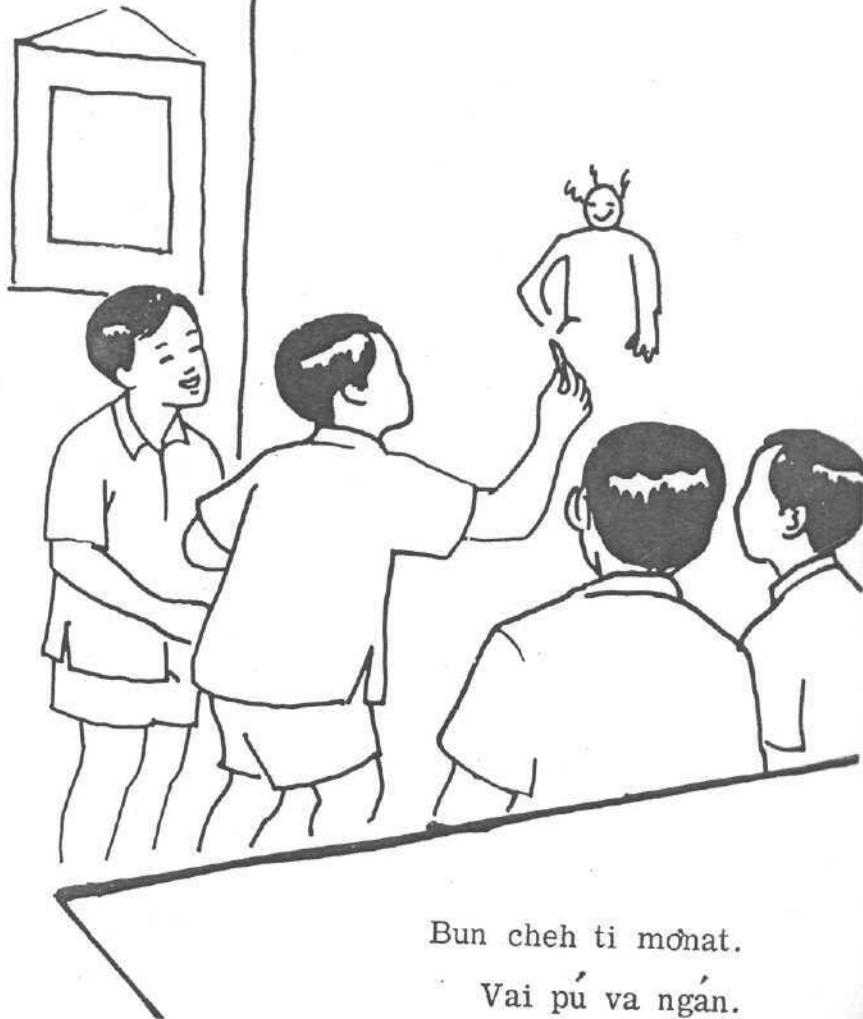
"Pin athé rak ngán kơ'bang hòk."

Lạc khuyên bạn:

"Ta nên giữ-gìn bàn học."

44. RAK VẾ HNGEI TRUNG SÚA

Giữ Tường Sạch

Bun cheh ti mōnat.

Vai pú va ngán.

Bình vẽ lên tường.

Các bạn xúm lại xem.

Tang khén :

"Pin rak vế mōnat i súa lém.

Mōnat ái súa, me hngei trung

chiang lém."

Hồng nói:

"Chúng ta giữ tường cho
sạch. Tường có sạch,
trường mới đẹp."

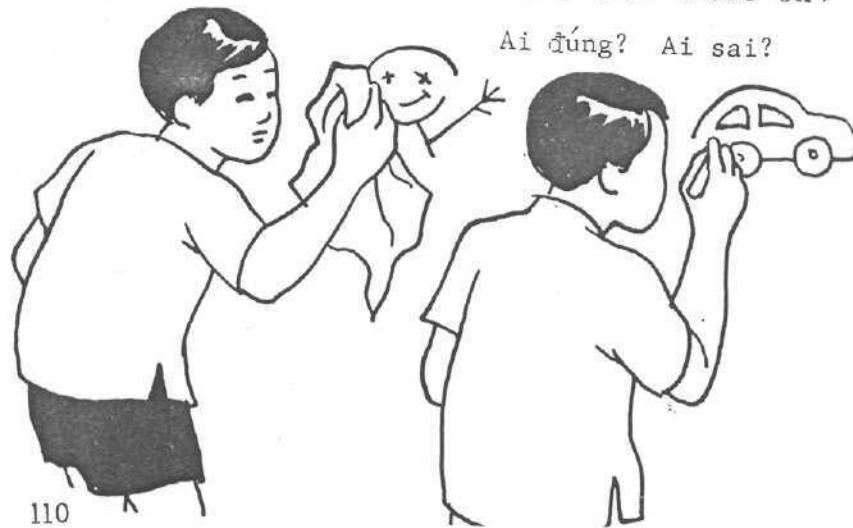
45. 'BÁI TOBA NEO'

Bài Ôn

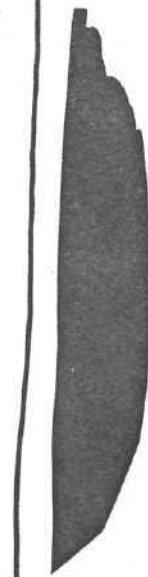
Kobô tro? Kobô ôh?

Ai đúng? Ai sai?

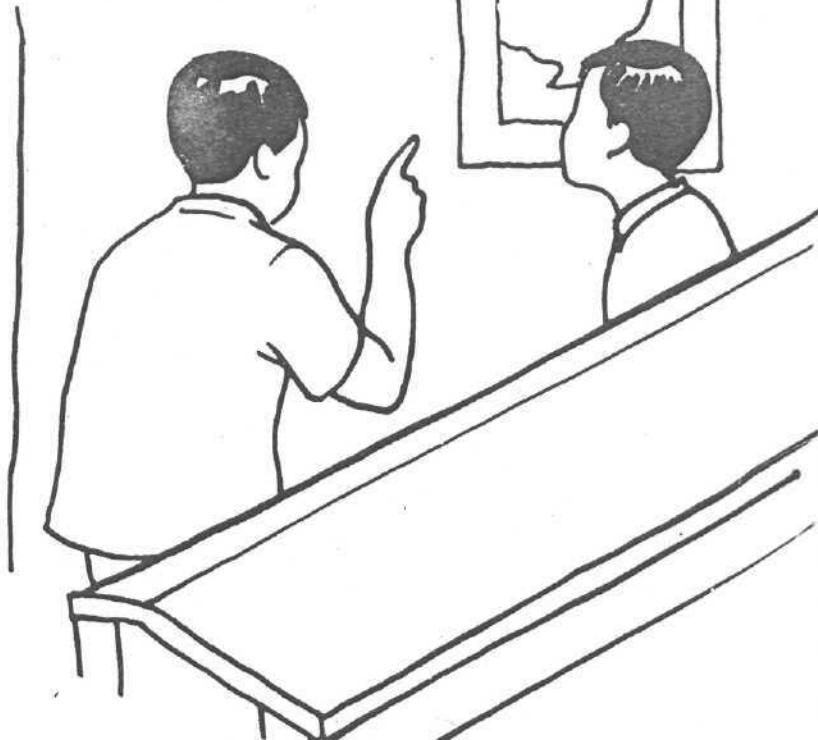

Kobô tro? Kobô ôh?

Ai đúng? Ai sai?

46. RAK VÉ HLÁ MØ-ÉA 'BÁNG
TOMEAN TUNG HNGEI TRUNG
Giữ-gìn Sách Vở Và
Học-cụ Nhà Trường

Tan tøpui 'báng pú :
"Hlá mØ-éa tonei tea hiáng rong.
Pin athé 'mai pøklep bro neö."
Lạc nói với bạn:
"Bản-đồ đã rách. Chúng ta nên dán lại."

'Bok thai xu :
"Pó røkê 'nang.
Pó 'nai rak vé ngán toméam xúa tung
hngiei trung."

Thầy khen:
"Các em ngoan lắm.
Các em biết giữ-gìn đồ dùng nhà trường."

47. RAK VẾ KLÔH TEA SÚA LÉM
Giữ Giếng Nước Sạch

Bun hvang xok tung klôh
tea.

Bình vứt rác vào giếng nước.

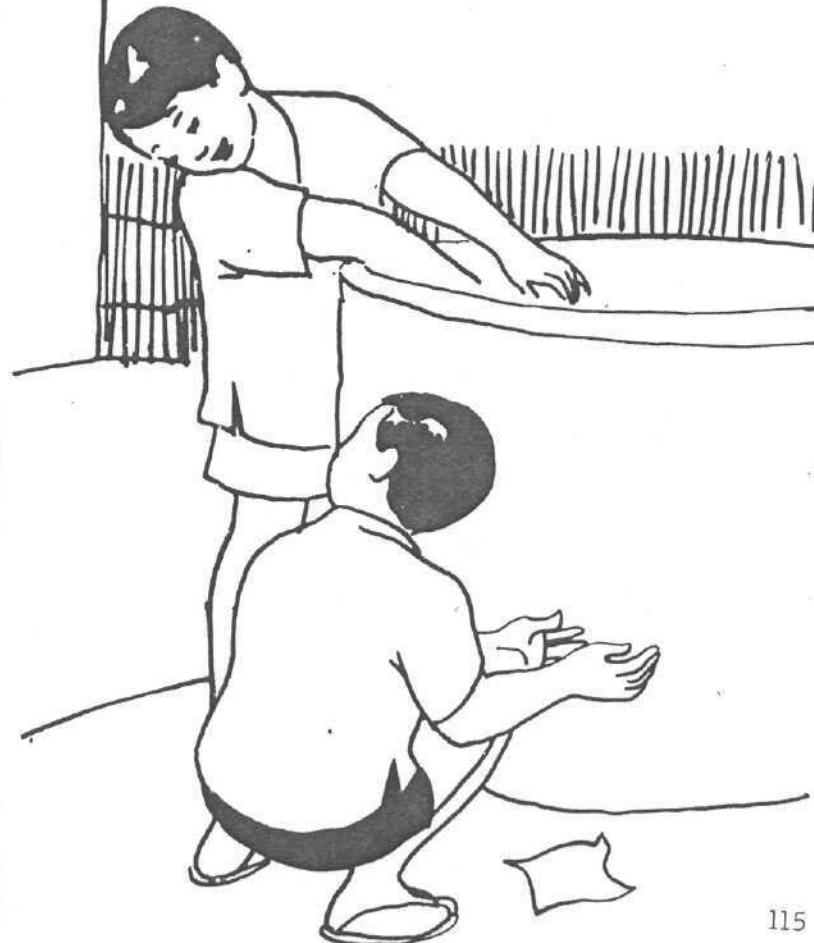
Tan khén :

"Pôi ta hvang xok tung klôh
tea."

Pin athé rak vế klôh tea i
sua."

Lac nói:

"Đừng vứt rác vào giếng. Ta nên
giữ nước giếng sạch."

48. ÁI TIU LÁM EAK, LÁM BONG

Tang p̄o chan Tan :

"Tá hngei eak.

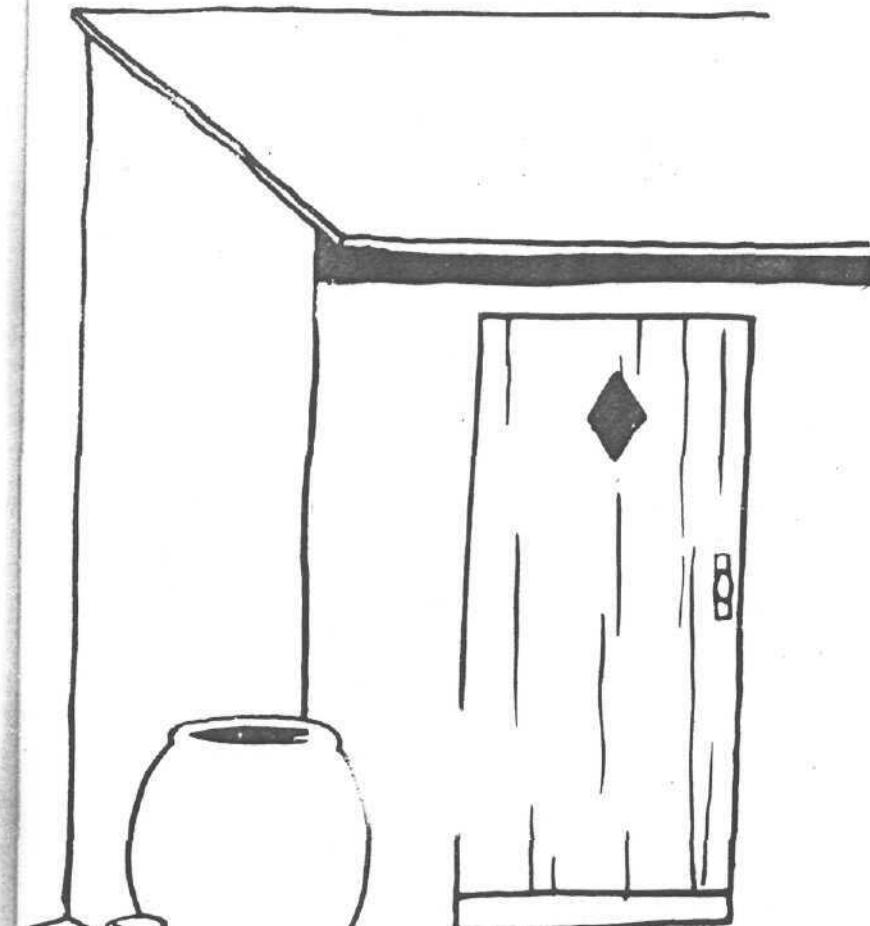
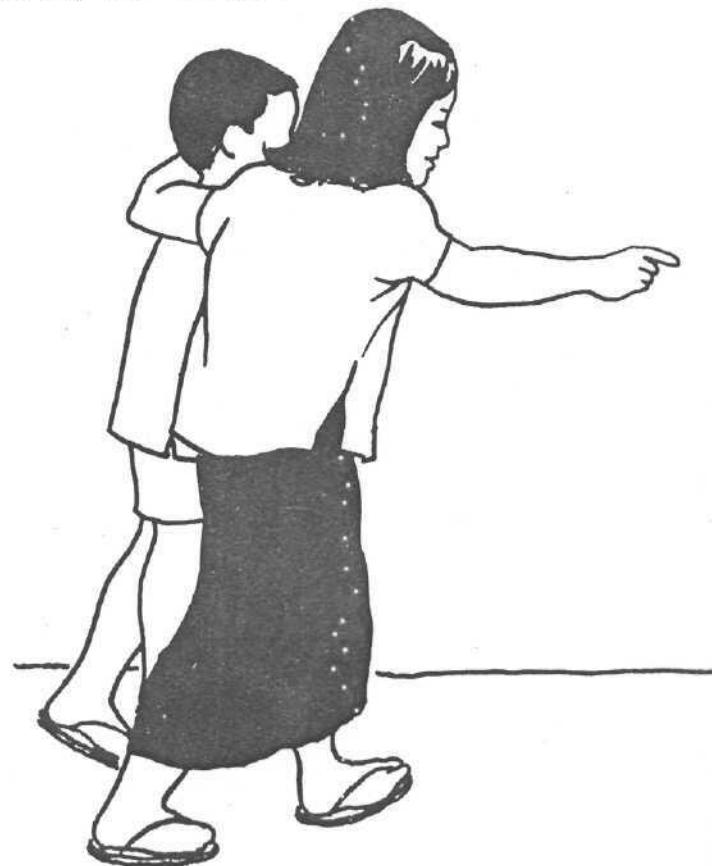
Eh athé mot tung me va eak, va bong."

Đi Tiêu, Đi Tiêu Có Nơi

Hồng bao Lạc:

"Nhà tiêu sẵn đó.

Em hãy vào trong mà tiêu, tiêu."

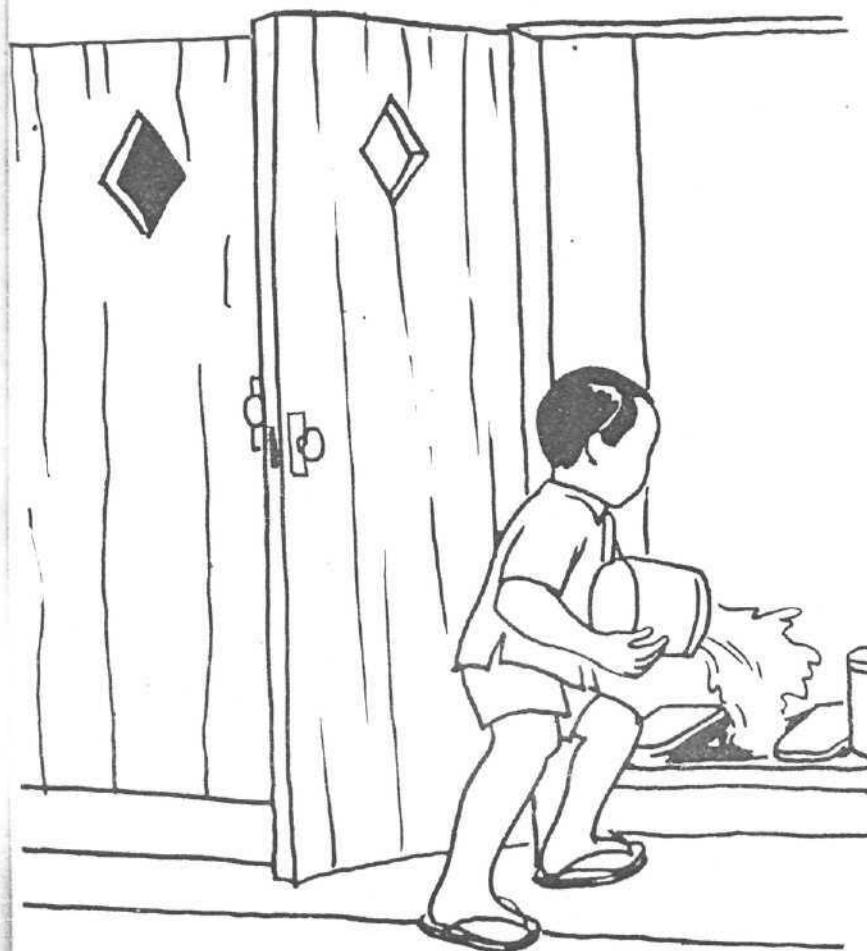

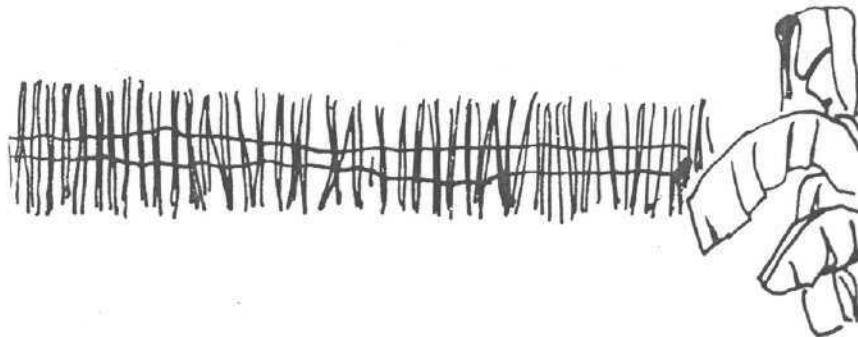
49. RAK VẾ HNGEI EAK SÚA

Giữ Nhà Tiêu Sạch

Hiáng klei eak Tan ta hlá mđ-eá
tung kóthung. Gá ok tea tung pđlôú
eak. Gá rak vé hngei eak súa.
Đi tiêu xong, Lạc bỏ giấy vào thùng.
Em giội nước vào cầu. Em giữ nhà tiêu sạch.

50. PÔI TA 'NHIE KƠNANG
Không Phá Hàng Rào

'Balong lua pa ta kơnang.

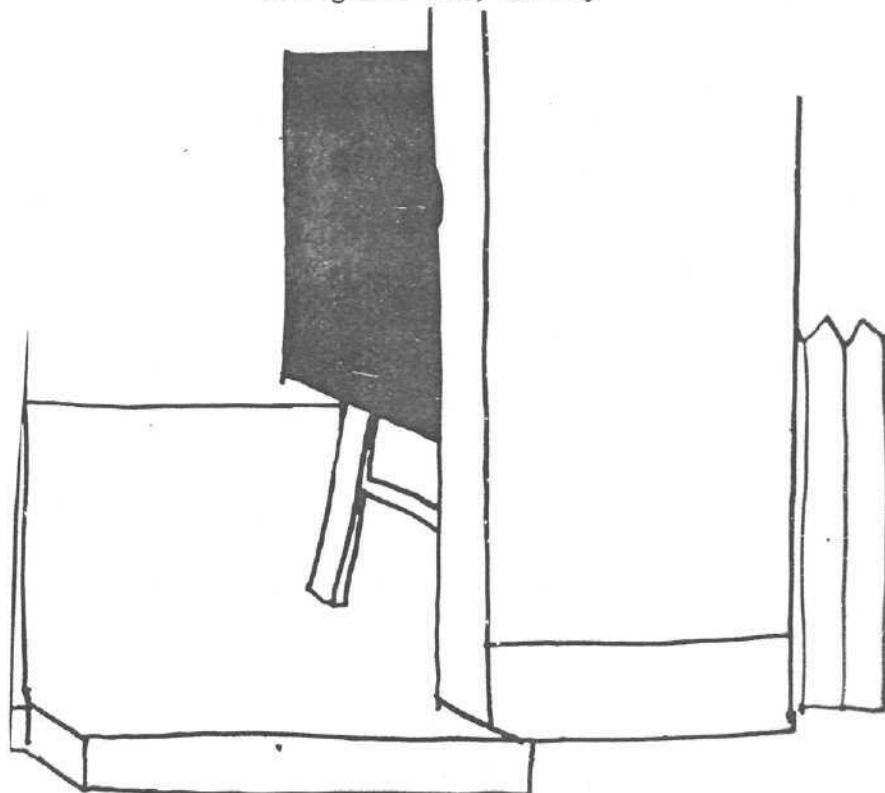
Tang ôh ta lôh Tan vea kơnang.

Quả banh lọt ra ngoài rào.

Hồng không cho Lạc vạch rào chui ra.

51. PÔI TA KRÍ PLAI RÉANG, 'DÔU LÔANG

Không Hải Hoa, Bé Cây

Tang mõgat Tan :

"Eh pôî ta 'nek krí réang.

Ái réang, hngêi trung pin rέ lém ta."

Hồng ngăn Lạc: "Em không nên hái hoa.

Nhờ có hoa, trường ta thêm đẹp."

52. 'BÁI TOBA NEÓ
Bài Ôn

Péa ngé hòk tro kô dê pro klai?

Eh a hôm athé trói? Xúa ti lai?

Hai trò này đang làm gì?

Em có nên bắt chước không? Tại sao?

Tang kui ok kôchoh buông i chuat kô'bang
Xúa ti lai Tang ôh ta 'nham buông
chuat kô'bang tung tea klôh?

Hồng thám ướt khăn lau bẳng.

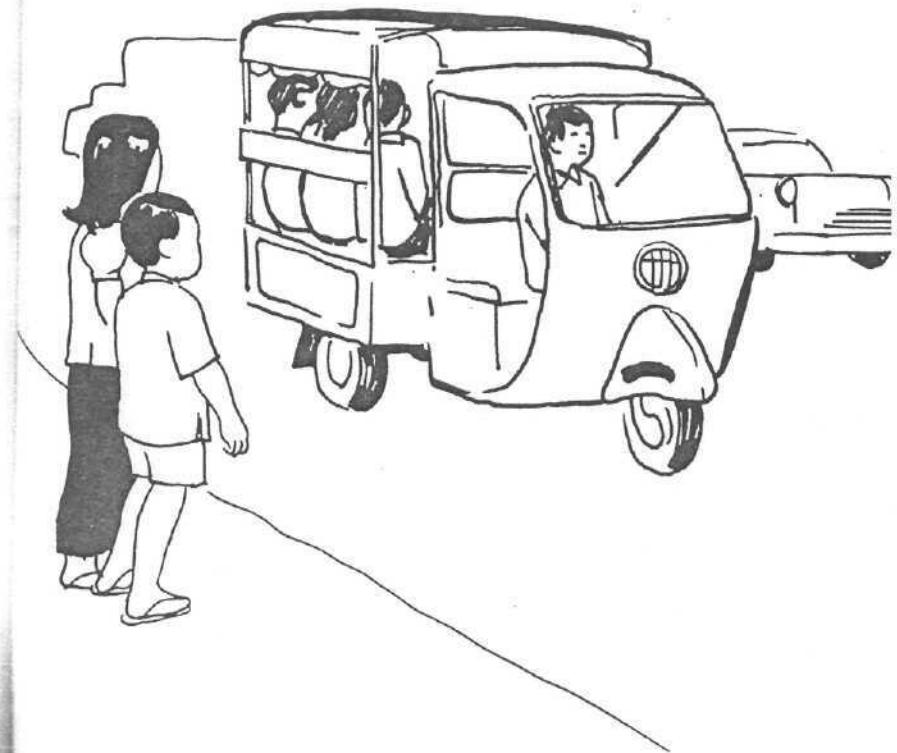
Tại sao Hồng không nhúng khăn lau bẳng
vào hồ nước?

TỔ DRÓANG IV

Chương IV

DRÔ TRÓANG

Ngoài Đường

53. LÁM PA HƠ'VĀ

Đi Bên Phải

Xáng Ba ta mo.

Tang prei Tan lám pôu xáng.

Túm prei lo hông hngei.

Dì Ba đau.

Hồng và Lạc đi thăm dì.

Hai em ra khôi nhà.

Túm prei prôk tóka trúang kan.

Prei prôk ache kíng trúang pa hơ'vā.

Hai em sang qua đường cái.

Hai em đi sát lề đường bên phải.

54. PÔI TA POXÔH TUNG DẾ TRÓANG

Không Nô-giễn Ngoài Đường

Tang preí Tan-tram hlo mōi khu
ta rōhōi dế titiu rōdat dei po.

Mōi ngé 'lut mōi ngé lám dế tróang.
Hồng và Lạc gặp một bọn trẻ đang ruột nhau.
Một đứa xô vào một người đi đường.

Ngé ê kōtau lo dế tróang.

Mōi to xé chua pa ia kram.

Xé tōma ôi téam mōdot.

Ngé toxín ôh ta tro hóbáu.

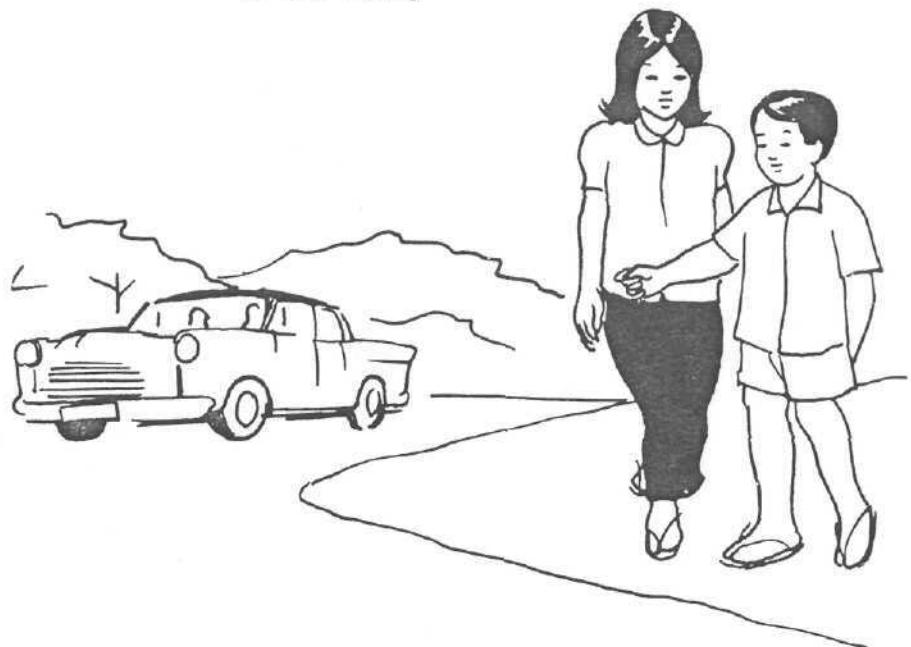
Đứa khác chạy ra giữa đường.

Một chiếc xe đạp trờ tới. Xe thắng kịp.

Đứa bé thoát khỏi tai-nạn.

55. 'NA TÔDRÓANG PRÔK TÔKA TRÓANG

Băng Qua Đường

Tang preí Tan hiáng ache pôlê
xâng.

Tan khén :

"Pá tóka lúa tróang."

Hồng và Lạc gần tới làng của dì.

Lạc nói:

"Mình qua đường đi chị."

Tang tia :

"Tóka tróang athé ngán hôdrôi
hvái kđ'nai."

Hồng đáp:

"Qua đường phải nhìn trước, ngó sau."

56. PÔI TA TI TRỐI DRIÁ MONGÉ KIA HMO

Không Ché Riều Người Tàn-tật

Môi ngé kra plôm kôträ loang

kôträ va ti ta trúang prôk.

Mau vai 'nêng kôtau titiu.

Vai trối driá gá.

Một ông lão mù chống gậy dò đường đi.

Mấy đứa trẻ chạy theo.

Chúng ché riều ông.

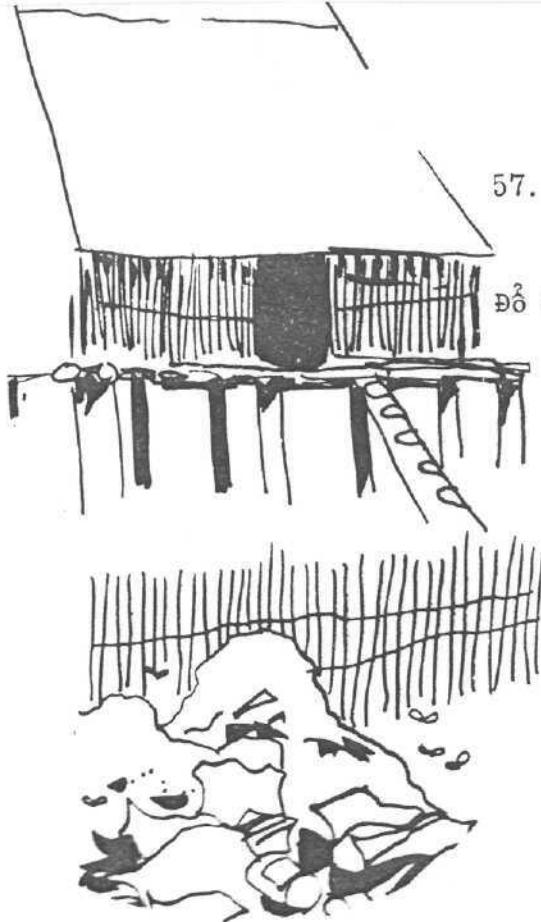

Tang khén : "Hơ-ui mongé plôm.

Pó athé pôi ta ti trối
driá ngé me."

Hồng nói: "Tôi-nghiệp ông lão mù.

Các em đừng ché riều ông ấy."

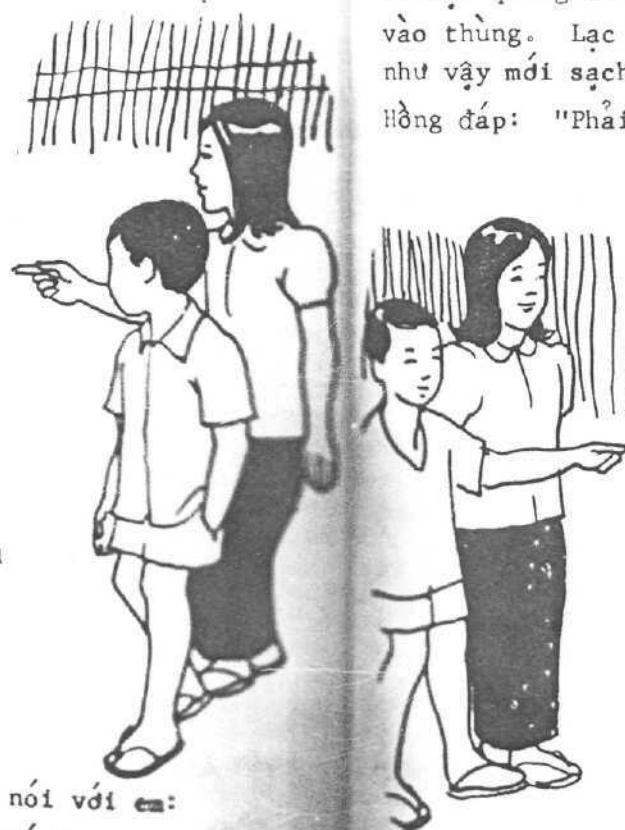
57. OK XOK DÉ TRÓANG
'MEI 'NANG

Đỗ Rác Ra Đường Bẩn Lấm

Tôtram tiú xok Tang pôchou
hnôi tối dei o :

"Hngei kô ok xok ti
tróang 'mei ó."

Gặp đồng rác, Hồng chỉ tay và nói với em:
"Nhà này đổ rác ra đường, đờ quá."

Prôk môî trúang Tan hlo môî ngé
dê ok xok tung kôthung.

Tan tối dei na : "Ok xok tung kôthung
trôi me lo sua. Hôm cho hâ na?"

Tang tia : "Cho mĕ, o."

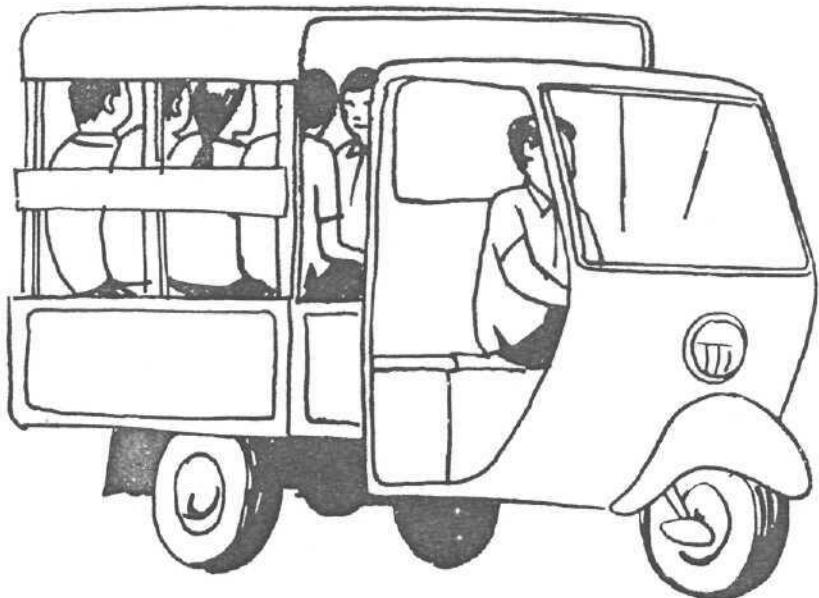
Đi một quãng đường, Lạc thấy một người đang đổ rác
vào thùng. Lạc nói với chị: "Đổ rác vào thùng
như vậy mới sạch, phải không chị?"
Hồng đáp: "Phải rồi, em à!"

59. DRENG TO XÉ LAM

Khi Đì Xe Lam

Môi to xé lam pa ia va prôk.

Tan koteang ra to xé.

Tang mđgat o hnói khén :

"Xé hiáng ha. Pá thé kôm xé kđ'nai."

Hột chiếc xe lam sáp chạy.

Lạc toan bước lên xe.

Hồng giữ em lại và nói:

"Xe đã đầy. Ta nên đợi chuyến sau."

Xé kô ôh ta hen mongé.

Tang preí Tân to xé to môi ngé môi tiú.

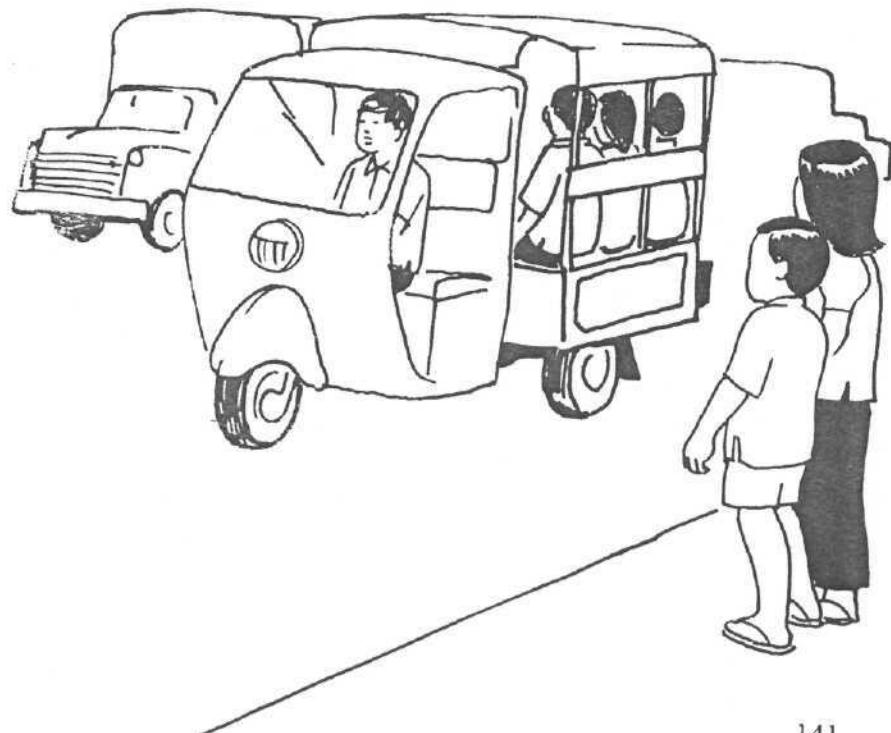
Xé kotaú drô trúang nian ó.

Chuyến xe này không đồng khách.

Hồng và Lạc lên xe.

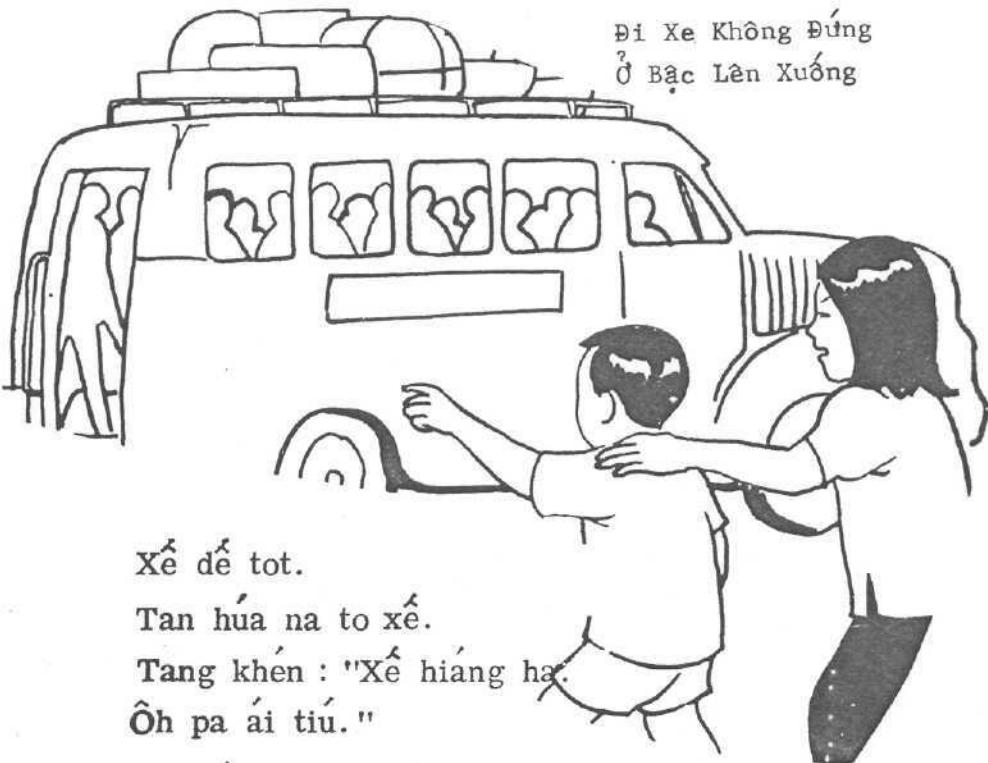
Mỗi người ngồi một chỗ.

Xe chạy trên đường êm-thảm.

60. TO XẾ PÔI TA ÔI A TIÚ VAI CHU TO

Đi Xe Không Đúng
Ở Bậc Lên Xuống

Xế dέ tot.

Tan húa na to xế.

Tang khén : "Xế hiáng ha."

Ôh pa ái tiú."

Tan tôi :

"Pá ôi tiú vai chu to to hôm."

Tang khén :

"Ôi tiú vai chu to xia 'nang eh 'nai!"

Chiếc xe đò ngừng lại. Lạc giục chị lên xe.

Hồng bảo: "Xe chật, đâu còn chỗ." Lạc nói:

"Ta đúng ở bậc xe cũng được." Hồng đáp:

"Đúng ở bậc xe nguy-hiểm lắm, em à!"

Pa ia môi to xế ki ê trôh.

Xế kô rõ hôi mօngé.

Tang prei Tan to ôi tung dέ.

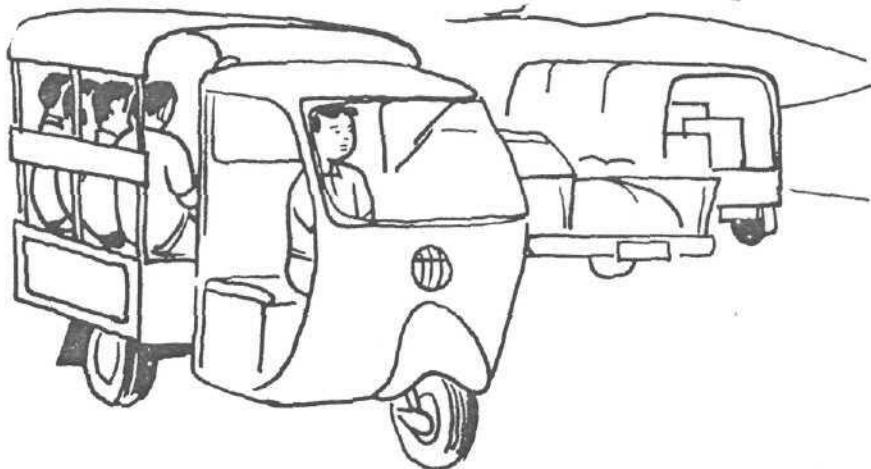
To môi ngé ôi to môi to táng.

Lát sau, một chiếc xe đò khác tới. Xe này thưa khách. Hồng và Lạc lên xe bước vào trong.

Mỗi em ngồi một ghế.

61. TO XẾ PÔI TA HNHÓ KÓNG TUNG TÊ

Đi Xe Không Thò Tay Ra Ngoài

Xế kótau u-ut drô trúang.

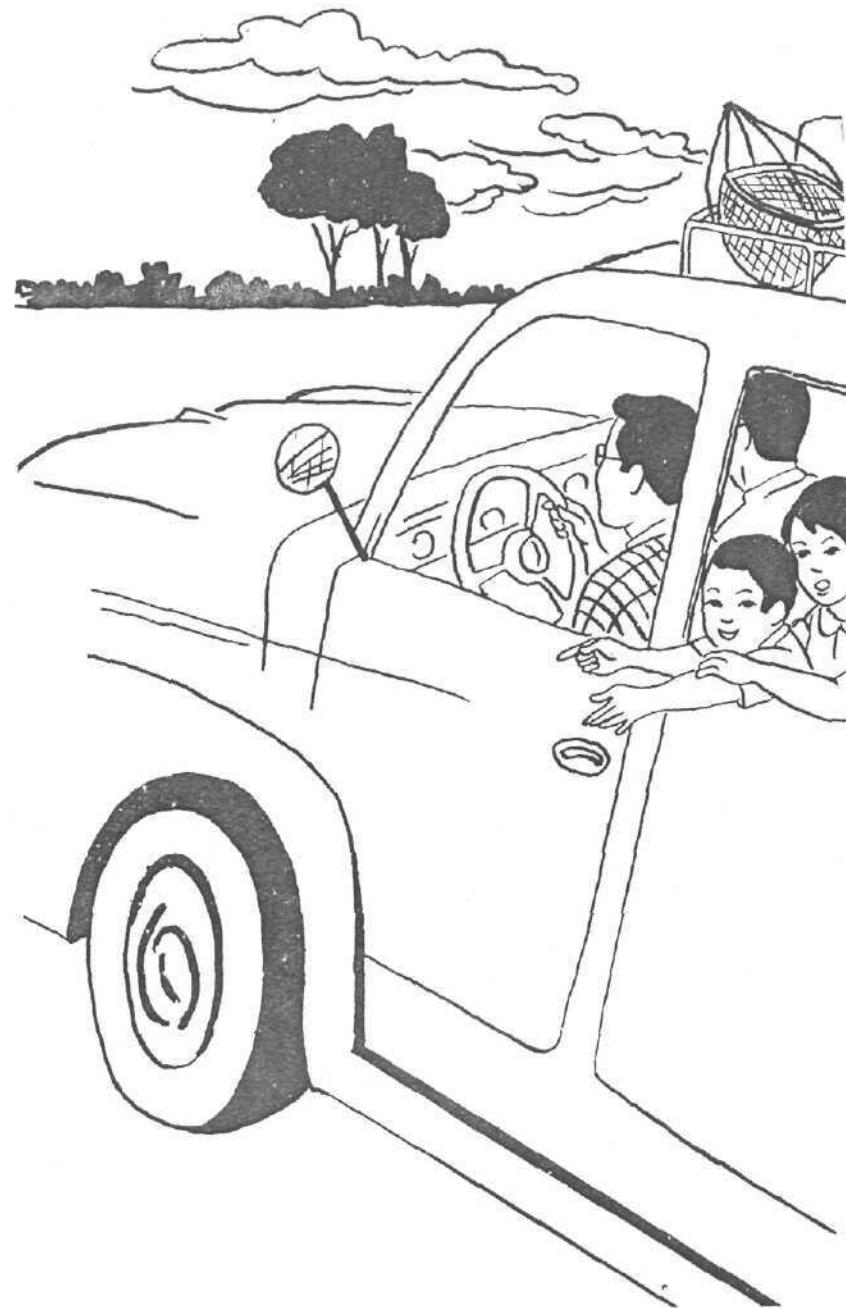
Tan hnhó kóng tung tê i pôchou kê.

Tang réng 'dot kóng o hnói khén :

"Dreng to xế ôh ta chiang hnhó
kóng pa kong."

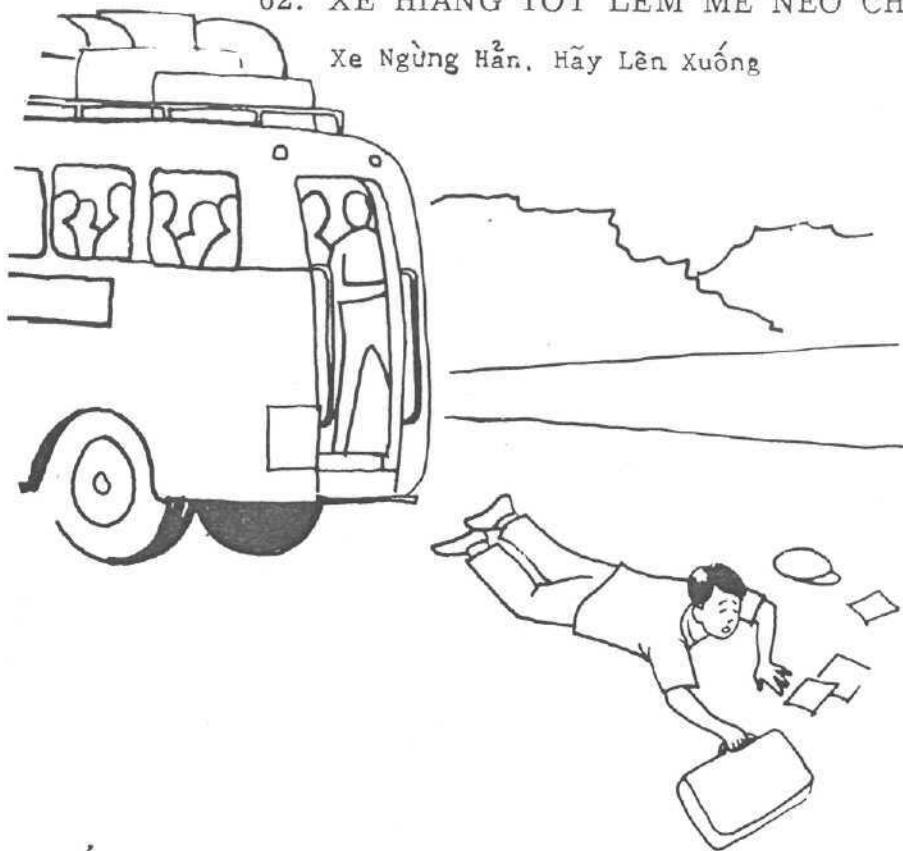
Xe chạy bon-bon trên đường.

Lac thò tay ra ngoài chỉ trả cảnh-vật. Hồng vội
keo tay em vào và bảo: "Khi đi xe, không nên thò
tay ra ngoài."

62. XE HIÁNG TOT LÉM MÈ NEÓ CHU

Xe Ngùng Hán. Hãy Lên Xuồng

Xé prôk chu chua trôh tiú xé.

Môi ngé koxéi tódúa.

Gá tobôu chum lum tê.

Xe tù-tù vào bến.

Một người vội-vã nhảy xuồng.

Anh trượt chân, té sấp.

Xé hiáng trôh tiú xé.

Móngé vê xe tópa kómai.

Túm bo xé hiáng lôu.

Tai tang móngé chu hông xé.

Xe đò đã vào bến. Tài-xe tắt máy.

Các cửa xe đều mở. Mọi người lần-lượt xuống xe.

63. PÔI TA LÁM TI
KẾ VAI PET

Không Đi Trên Bồn Cố

Tang préi Tan hiáng trôh a Quận.

Túm préi mot xah hê tung plông tóchum.

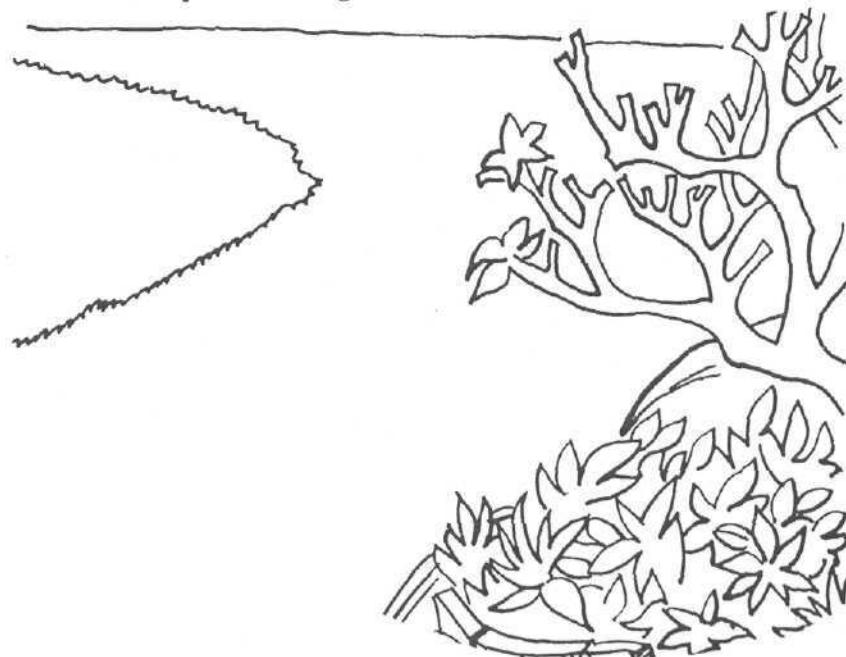
Tan pòxiam kóteang lám ti nha va
rup pupé.

Tang móbat o hnói khén :

"Eh thê ngán vai cheh ti kóbéang tá."

Hồng và Lạc đã tới quận-ly. Hai chị em vào chơi
trong công-viên. Lạc toan bước lên bồn cõ bắt
bướm. Hồng cản em lại và bảo:

"Em hãy đọc tấm bảng kia."

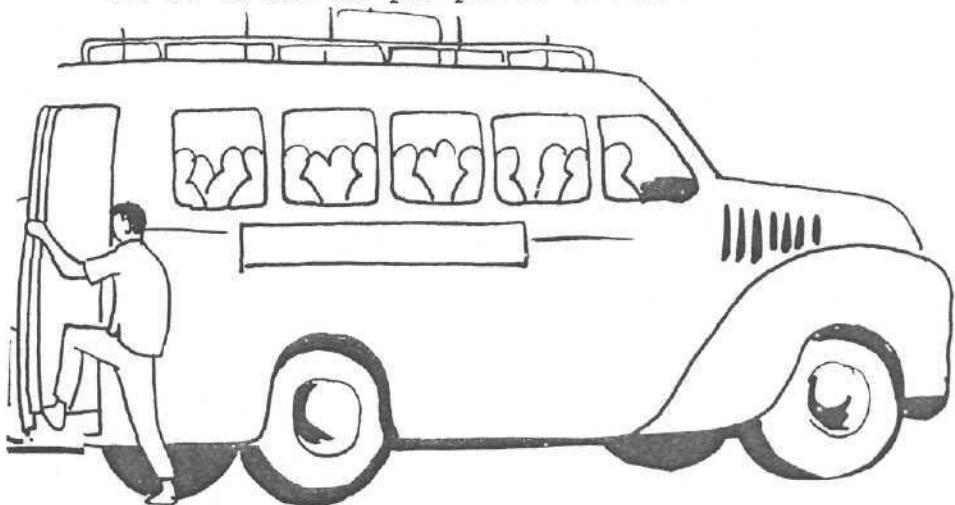
64. 'BÁI TOBA NEÓ

Bài Ôn

Xe lam hiang
mongé. Tang préi Tan
ői kôm xe ki ê.

Dé xe ta hai tot pin pôi ta ti

Xe lam đă ... khách, Hồng và Lạc đứng chờ chuyến
khác. Khi xe chưa ngừng hẳn, ta chđ

Dé xe kôtau hnho pa kong xia ó.

Khi xe chạy, thò ... ra ngoài rất nguy-hiểm.

